Vinařský věstník

4
2021

Obsah:

Z domova	**2**
Falšované potraviny – víno (duben 2021)	**9**
Ze zahraničí	**10**

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Státní zemědělský intervenční fond zahájil příjem Jednotné žádosti 2021

Praha, 8. dubna 2021 – Zemědělci mohou od dnešního dne podávat Jednotnou žádost (JŽ) pro rok 2021. Jedná se o univerzální formulář, díky němuž je žádáno na Přímé platby a neprojektová opatření Programu rozvoje venkova. Jednotnou žádost lze v řádném termínu podat do 17. května (pondělí).

Pokud by žadatelé nestihli JŽ podat v řádném termínu, mají ještě 25 denní lhůtu na takzvané pozdní podání žádosti, které potrvá do 11. června. V případě takového podání žádosti je však udělována sankce ve výši 1 % za každý pracovní den. Každoročně o finanční podporu pomocí Jednotné žádosti žádá přes 30 tisíc žadatelů, doporučujeme proto její včasné podání.

I v letošním roce jsou pořádány k příjmu Jednotné žádosti webináře. Ministerstvo zemědělství je pro žadatele pořádalo v období od 10. března do 6. dubna. SZIF spolu s Celostátní sítí pro venkov pořádá webináře v období od 7. do 14. dubna. Jednotlivé termíny a informace o způsobu přihlášení najdete na webu Ministerstva zemědělství a SZIF. Prezentace a videonávody jsou k dispozici na webu SZIF v sekci Jednotná žádost a na Portálu farmáře. V souborech ke stažení je umístěna také Příručka pro žadatele 2021, kde jsou podrobně uvedeny potřebné informace k úspěšnému podání žádosti.

Nejjednodušším, a také nejpreferovanějším způsobem s ohledem na aktuální pandemickou situaci, je podání přes Portál farmáře (PF). Zde mají žadatelé přístup k informacím o aktuálním průběhu administrace. Od loňského roku jsou zde k dispozici také rozhodnutí pro jednotlivá opatření.

Přístup do PF lze zřídit osobně na podatelnách Regionálních odborů a Centrály SZIF. Přístup do portálu je možné získat i na Oddělení příjmu žádostí a LPIS, pracovníci zde ale budou poskytovat pomoc především telefonicky či e-mailem. Osobně jen po předchozí telefonické domluvě, kdy je nutné s pracovníkem OPŽL domluvit přesný termín a čas návštěvy. Žádost o přístup do PF lze podat též prostřednictvím datové schránky nebo e-Podatelny s uznávaným elektronickým podpisem. Nelze ji však zaslat v listinné podobě poštou.

SZIF zasílá rozhodnutí o poskytnutí dotace primárně do datových schránek a Portál farmáře. Pouze v případě, že žadatel nemá datovou schránku, ani přístup k účtu na PF, doručí mu rozhodnutí pošta. Žadatelé, kteří potřebují obnovit přístup do PF SZIF/eAgri, najdou potřebné informace na www.szif.cz/cs/faq.

Pro případné dotazy je k dispozici infolinka SZIF na telefonním čísle 222 871 871 nebo e-mailu info@szif.cz.

LENKA REZKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ SZIF

12. kolo příjmu žádostí z Programu rozvoje venkova 2014–2020

Dne 20. 4. 2021 byla podepsána Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 (dále jen „Pravidla“), pro 12. kolo příjmu žádostí.

Ministerstvo zemědělství vyhlašuje 12. kolo příjmu žádostí na operace 1.1.1 Vzdělávací akce, 1.2.1 Informační akce, 4.1.1 Investice do zemědělských podniků, 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců.

Příjem žádostí bude probíhat pouze prostřednictvím Portálu farmáře v termínu od 15. 6. 2021 8:00 hodin do 13. 7. 2021 18:00 hodin.

Ve 12. kole se rozdělí celkem více než 5 mld. Kč, které budou směřovat zejména na podporu potravinové soběstačnosti u ovoce a zeleniny včetně brambor a u živočišné výroby. Zásadně bude podpořena nejen primární produkce, ale rovněž zpracovatelské kapacity. Nedílnou součástí 12. kola je podpora generační obměny v zemědělství a podpora rozšiřování znalostí.

Finanční objem, v němž budou po vyhodnocení schváleny projekty, je u jednotlivých operací předběžně stanoven následovně:

Operace	Alokace (Kč)
1.1.1 Vzdělávací akce	40 000 000
1.2.1 Informační akce	15 000 000
4.1.1 Investice do zemědělských podniků	3 750 000 000
4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	1 250 000 000
6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců	200 000 000

Konečná částka pro závazkování projektů bude upravena podle stavu plnění finančního plánu, aktuálního kurzového přepočtu, navýšena o případné nevyčerpané prostředky z předchozích kol příjmu žádostí.

Úplné znění Pravidel je k dispozici v elektronické podobě na internetové adrese Ministerstva zemědělství www.eagri.cz/prv (subportál Dotace – Program rozvoje venkova na období 2014–2020 a příslušné opatření/operace) a rovněž na stránkách Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz v sekci Program rozvoje venkova 2014–2020.

ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

Strategie bezpečnosti potravin do roku 2030: posílení bezpečnosti i kontrolního systému, vzdělávání spotřebitelů a otázky výživy

29. 3. 2021 Tisková zpráva – Čtyři hlavní cíle obsahuje Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030, kterou vypracovala ministerstva zemědělství a zdravotnictví. Patří k nim zamezení rizik, která plynou z konzumace potravin, udržení ▸

a posílení kontroly bezpečnosti potravin, další vzdělávání spotřebitelů a otázky výživy. Materiál dnes schválila vláda.

Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030 jako klíčový materiál stanoví čtyři priority České republiky v oblasti bezpečnosti potravin:

- potraviny na trhu nepředstavují riziko pro zdraví člověka
- systém bezpečnosti potravin je funkční a udržitelný
- vzdělaný spotřebitel má možnost informované volby
- výživa

Základním cílem Strategie je zajištění benefitů pro spotřebitele, aby měli na trhu přístup pouze k bezpečným a kvalitním potravinám, a to nyní i v budoucnosti, a mohli o nich získat dostatek ověřených informací. Bezpečnost potravin se zaměří na zatížení potravních řetězců chemickými látkami a jejich snižování, omezování mikrobiálních nebezpečí a zkoumání nově se objevujících nebezpečí, jako je například COVID-19 nebo mikroplasty. Systém bezpečnosti potravin se musí podle dokumentu dále rozvíjet, aby zůstal funkční a udržitelný. Kvůli tomu je důležité podporovat vědu a stanovovat její úkoly v oblasti zemědělství a potravinářství. Důležitou roli mají dozorové orgány a zavádění nových analytických metod pro odhalování falšování a kontrolu bezpečnosti potravin. Bezpečnost rovněž posílí předávání informací, výměna zkušeností a spolupráce mezi resorty i s ostatními zeměmi a důležitými institucemi, jako například s Evropským úřadem bezpečnosti potravin.

Pro spotřebitele je zásadní přístup ke spolehlivým informacím o bezpečnosti potravin, aby se podle nich mohl sám rozhodovat. Údaje o tom, jak vyrábět, vybírat, používat, připravovat a skladovat potraviny zprostředkovává například Informační centrum bezpečnosti potravin (ICBP) Ministerstva zemědělství (MZe) na stránkách www.bezpecnostpotravin.cz. S dostupnými údaji o zásadách správné výživy, zdravého stravování, předcházení obezitě a pohybových aktivitách souvisí další prioritní oblast, která se přímo dotýká všech obyvatel, protože do značné míry ovlivňuje zdravotní stav populace – výživa. Této problematice se také věnují stránky ICBP zaměřené na dospělou populaci www.viscojis.cz a stránky poskytující vzdělávání dětem a materiály pro jejich pedagogy www.viscojis.cz/teens.

Strategie je otevřeným materiálem, její priority a cíle bude možné doplňovat podle aktuální situace. Navazuje na Strategii bezpečnosti potravin a výživy 2014–2020. Ještě letos MZe připraví spolu s Ministerstvem zdravotnictví a organizacemi, které zajišťují bezpečnost potravin v ČR, akční plán pro realizaci Strategie 2030. Vládě ho ke schválení předloží do konce tohoto roku.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Projekt Právní pomoc potravinám

Projekt Právní pomoc potravinám má za cíl v nelehké době pandemie koronaviru (COVID-19) poskytnout českým provozovatelům potravinářských podniků a ostatním producentům potravin, kteří jsou zasaženi aktuální krizí či vynakládají obrovské úsilí k udržení zásobování obchodů a obyvatel, bezplatné právní poradenství o základních právních otázkách souvisejících se současnou situací.

Webová stránka projektu obsahuje databázi právních otázek a odpovědí řazenou do jednotlivých témat. Odpovědi uvedené u jednotlivých otázek jsou vypracovány dle právního stavu v den jejich vypracování uvedený pod odpovědí a vzhledem k měnícím se opatřením a programům pomoci nemusí být již aktuální. Nenajdete-li odpověď na svůj dotaz, neváhejte nám jej položit na adrese: https://help.potravinycesko.cz/contact

PK ČR

Přehledné informace o žádostech o zahraniční pracovníky

S ohledem na nastávající jarní sezónu MZe ČR upozorňuje na potřebu včasné přípravy. Vzhledem k tomu že s postupujícím jarním časem se i v nezemědělských oborech zvyšuje počet žádostí o sezónní víza, zejména na zastupitelských úřadech na Ukrajině, je třeba počítat s prodlužováním čekacích lhůt pro podání žádostí o víza a to za situace, kdy neexistuje žádná možnost prioritizace zemědělství, potravinářství a lesnictví před ostatními obory. Dle informací MZV a MV je propustnost systému rovněž negativně ovlivněna tím, že někteří žadatelé předkládají nesprávně vyplněné dokumenty. Příjezdy pracovníků navíc komplikují ochranná karanténní opatření při vstupu na území ČR, což dále může prodloužit datum skutečného nástupu zahraničního pracovníka do pracovního procesu.

Doporučuje se využívání Projektu Mimořádné pracovní vízum:

agri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/proexportni-okenko/zahranicni-pracovnici/mimoradne-pracovni-vizum-pro-zemedelstvi/program-mimoradne-pracovni-vizum.html

které je realizováno v gesci MZe ČR, a které firmám zajistí dlouhodobější dostupnost zahraničních pracovníků.

PK ČR zveřejnila následující schéma pro podávání žádostí:

Odkazy na příslušné adresy jsou zde:

• vízum na 3 měsíce:
https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/sezonni_zamestnani.html
https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/kratkodobe_vizum/vizum_k_pobytu_do_90_dnu_za_ucelem_2.html

• vízum na 6 měsíců:
https://www.mzv.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/dlouhodobe_vizum_vizum_k_pobytu_nad_90.html

• ostatní:
https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/ekonomicka-migrace/program-kvalifikovany-zamestnanec--248247/

ZDROJ: ZPRAVODAJ PK ČR 13/2021

Konec nouzového stavu – konec zjednodušené změny zaměstnání cizinců

V souvislosti s blížícím se koncem nouzového stavu k 11. dubnu 2021 skončí i dočasná možnost zjednodušené změny zaměstnání držitelů zaměstnaneckých a modrých karet podle krizového opatření vlády.

Od 12. dubna 2021 tak bude možno měnit zaměstnavatele nebo pracovní zařazení opět již výhradně podle pravidel stanovených zákonem o pobytu cizinců:

- držitel zaměstnanecké karty: oznámení změny zaměstnavatele nebo pracovní zařazení Ministerstvu vnitra alespoň 30 dní předem; změna zaměstnavatele nejdříve po 6 měsících od vydání karty;
- držitel modré karty: změna zaměstnavatele nebo pracovní zařazení během prvních 2 let pouze po předchozím souhlasu Ministerstva vnitra.

Upozornění je vyvěšeno rovněž na www.mvcr.cz.

ZDROJ: AK ČR, 8. 4. 2021

Začíná platit novela zákona o potravinách a tabákových výrobcích – lepší ochrana spotřebitelů před dvojí kvalitou potravin

26. 4. 2021 – Tisková zpráva – Od 12. 5. 2021 začíná platit novela zákona o potravinách a tabákových výrobcích. Novela přináší dlouho diskutovaný zákaz prodeje tzv. potravin dvojí kvality. Potraviny s odlišnými vlastnostmi již nebudou smět být spotřebiteli stejně prezentovány a to pod pokutou až do výše 50 milionů korun. Zákaz bude kontrolovat Státní zemědělská a potravinářská inspekce.

„Díky této novele již spotřebitelé nebudou klamáni, nabízením potravin, které mají odlišné vlastnosti, ale jsou spotřebitelům nenabízeny ve stejném obalu, označení, barvě, grafice či se stejným marketingem. O přijetí tohoto ustanovení Česká republika usilovala několik let“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Novela dále zpřísňuje podmínky pro označení masa logem „Česká potravina“. Maso musí být ze zvířat již nejen poražených, ale také narozených a chovaných v ČR. S logem „Česká potravina“ bude tak spotřebitel mít jistotu, že zvíře bylo chováno jen v České republice.

Zákon o potravinách již dlouho pomáhá předcházet plýtvání potravinami. V tomto ohledu novela zpřesňuje právě mechanismus pro poskytování potravin maloobchodem neziskovým organizacím.

Dalšími novinkami, které přispějí ke zvýšení ochrany spotřebitele, jsou uvedení zákona do souladu s novým unijním nařízením o úředních kontrolách a novely dalších zákonů. Novelu zákona o potravinách doprovází i novela zákona o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, která přináší nová oprávnění SZPI při provádění kontrol při obchodování na internetu. V této souvislosti novela zákona o bankách umožňuje SZPI získat od bank nezbytné informace ke ztotožnění kontrolované osoby.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Výskyt hraboše polního v březnu 2021

ÚKZÚZ, 6. 4. 2021 – Z důvodu snížení prahu škodlivosti od 1. března dosáhly hodnoty populací hraboše v březnu v průměru 8,3násobku prahu škodlivosti na celou ČR, což odpovídá počtu 422 aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha). V trvalých kulturách, krmných plodinách, travních porostech se hodnoty pohybovaly na 13,6násobku prahu škodlivosti a v ozimech na 4,6násobku prahu škodlivosti. Extrémním výskytem hraboše jsou stále silně ohroženy kraje Královéhradecký, Liberecký, Středočeský a Ústecký. Vyšší riziko též hrozí v krajích Karlovarský, Olomoucký a Pardubický. Stále platí, že existují lokality, kde se populace hrabošů pohybují na úrovni 1000–2000 AVN/ha i mimo výše jmenované kraje (jedná se většinou o travnaté plochy a plochy s porosty krmných plodin).

V průběhu měsíce března inspektoři ÚKZÚZ sledovali přes 1000 lokalit, přičemž ve více než polovině případů šlo o plochy ozimých plodin. Ve zbylých případech šlo o plochy s trvalými kulturami (krmné plodiny, travní porosty, sady a vinice). Z dat je patrné, že situace je srovnatelná s jarem 2020, kdy bylo ve stejném období průměrně 478 AVN/ha.

Práh škodlivosti hraboše se od 1. března s ohledem na jeho vysokou škodlivost v jarních měsících snižuje z 200 na 50 AVN/ha. Tato skutečnost je důvodem, proč hodnoty populace hraboše na většině pozorovaných míst dosáhly kalamitního stavu, tedy překročily pětinásobek prahu škodlivosti.

Přestože populační hustota hraboše tedy mírně klesá, dosahuje současný celorepublikový průměr intenzity jeho výskytu 8násobku jarního prahu škodlivosti, což představuje velmi vysoké riziko pro zemědělské porosty.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ (KRÁCENO)

Podmínky aplikací přípravků na ochranu rostlin pro snížení škod způsobených hrabošem polním v ČR

9. 4. 2021 – Tisková zpráva – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) zveřejňuje možnosti aplikací přípravků na ochranu rostlin při řešení kalamitního výskytu hraboše polního v České republice. Vedle aplikace zvýšenou dávkou do nor je na omezené období a ve výjimečných případech možná i povrchová aplikace. Ta je na jednotlivých pozemcích podmíněna individuálním posouzením inspektory ÚKZÚZ, není povolena plošně. Podmínky aplikací maximálně zohledňují minimalizaci rizik pro necílové organismy.

V březnu činila celorepublikově hustota populací hraboše polního v průměru 422 aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha), což odpovídá 8,3násobku prahu škodlivosti hraboše. Za kalamitní stav se na jaře považuje 250 AVN/ha, s ohledem na vysokou jarní množivost hraboše a tedy i jeho škodlivost.

Nejhorší situace je v lokalitách Královéhradeckého, Libereckého, Středo- ▸

českého a Ústeckého kraje, kde byly zjištěny velmi vysoké výskyty hraboše a průměrná hodnota prahu škodlivosti byla překročena 10–20krát.

V České republice tak nastal mimořádný stav v ochraně rostlin, kdy na polích hrozí vznik značných hospodářských škod v důsledku přemnožení hraboše polního. Vzhledem k těmto skutečnostem přistoupil ÚKZÚZ po dohodě s Ministerstvem zemědělství k mimořádným opatřením pro zajištění snížení škod působených hrabošem polním. Prioritou je samozřejmě i nadále podpora nechemických opatření. S ohledem na dobré zkušenosti s postupem použitým k potlačení škod působených hrabošem v předchozích kalamitách byl zvolen identický přístup, který má především minimalizovat možné dopady na necílové organismy.

ÚKZÚZ bude zároveň kontrolovat dodržování podmínek aplikací stanovených v nařízení.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ (KRÁCENO)

Ukončení nouzového stavu ve vztahu k odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin

12. 4. 2021 – Vzhledem k tomu, že ke dni 11. 4. 2021 byl v České republice ukončen nouzový stav, nicméně přetrvává nepříznivá epidemická situace a jsou v platnosti mimořádná opatření,* sděluje ÚKZÚZ aktuální přístup k platnostem osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin.

Na osvědčení o odborné způsobilosti, jehož platnost končí v době vyhlášeného stavu pandemické pohotovosti, se pohlíží jako na osvědčení platné, je-li splněna základní podmínka pro jeho prodloužení.

Podmínkou je podaná žádost u ÚKZÚZ o prodloužení platnosti osvědčení před uplynutím doby jeho platnosti. U držitelů osvědčení I. stupně postačuje k prodloužení podání přihlášky na kurz do vzdělávacího zařízení.

V případě, kdy je zapotřebí k výkonu povolání či podnikatelské činnosti osvědčení o odborné způsobilosti a žadatel dosud není držitelem žádného osvědčení, bude po dobu vyhlášeného stavu pandemické situace akceptováno na místo osvědčení podání přihlášky do vzdělávacího zařízení k jeho získání.

Samotné kurzy a zkoušky, které nemohly proběhnout v době nouzového stavu a pandemické pohotovosti, budou realizovány ve lhůtě do 31.12.2021, přičemž tato lhůta může být adekvátně upravena dle délky trvání mimořádných opatření.

* Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů

ZDROJ: ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Trh s biopotravinami v roce 2019 vzrostl o 19 %. Obyvatelé ČR spotřebovali biopotraviny za 5,26 miliardy korun

29. 4. 2021 – Trh s biopotravinami v České republice nadále roste, tento trend trvá už od roku 2011. Vyplývá to ze Zprávy o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2019, kterou zveřejnilo Ministerstvo zemědělství. Ve srovnání s rokem 2018 byl předloni meziroční růst vyšší o 19 % a české domácnosti spotřebovaly biopotraviny za 5,26 miliardy korun (v roce 2018 za 4,43 miliardy korun).

Obrat českých společností na trhu s biopotravinami činil v roce 2019 přibližně 8,26 miliardy korun (v roce 2018 přibližně 7,02 miliardy). Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 3, 85 miliardy, ve veřejném stravování 301 milionů a 302 milionů tvořil obrat přímého prodeje, například z farem. Prodej prostřednictvím e-shopů činil 801 milionů korun. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů dosáhl 1,52 % a průměrná roční spotřeba vzrostla na 492 korun na obyvatele (416 korun v roce 2018). Vzrostlo také množství exportovaných biopotravin a dosáhlo objemu přibližně 3 miliardy korun (2,59 miliardy v roce 2018).

Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tedy v supermarketech a hypermarketech (35 %, za celkem 1,8 miliardy korun), prostřednictvím prodejen zdravé výživy a biopotravin (16,2 %, za 851 milionů), e-shopů (15,2 %, za 801 milionů) a drogérií (15,2 %, za 797 milionů). E-shopy pro prodej svých výrobků využívají i faremní zpracovatelé a další výrobci, jejich podíl tvoří zhruba 25 % z celkového obratu prodeje přes e-shopy. Pozitivní je, že roste odbyt přes gastronomická zařízení (301 milionů, zatímco v roce 2018 to bylo 209 milionů korun), a to zejména ve školních jídelnách. Nárůst byl zaznamenán také u faremního a ostatního přímého prodeje (z 228 milionů v roce 2018 na 302 milionů v roce 2019).

Struktura hlavních biopotravin je dlouhodobě stabilní. Největší zájem byl o „Ostatní zpracované potraviny", které tvořily přibližně 43% podíl na maloobchodním obratu biopotravin. Nejčastěji šlo o kávu a čaj, ostatní zpracované biopotraviny, hotové pokrmy včetně dětské výživy a doplňky stravy. Další nejčastěji nakupované biopotraviny jsou ovoce a zelenina (17 %) a mléko a mléčné výrobky (16 %).

Distributoři a maloobchodní řetězce dovezli finální biopotraviny (tj. bez zahrnutí dovozu bioproduktů a biopotravin určených k dalšímu zpracování) za 2,3 miliardy korun, což představuje 48% podíl na maloobchodním obratu trhu s biopotravinami v ČR.

AK ČR, ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

České potraviny a moře nepravd

13. 4. 2021 – Mladá fronta DNES – Hovory z lán(ů) – Pozměňovací návrh, který zavádí tzv. povinné podíly na základní potraviny, není ideálním řešením, ale je extrémním řešením extrémního problému, kterým je nevyváženost obchodních vztahů v rámci dodavatelsko-odběratelské vertikály. Nízká soběstačnost, řepka, pšenice či kukuřice místo zeleniny nebo brambor na polích a nízké zastoupení domácí produkce v regálech jsou potom jen průvodním symptomem této nemoci.

Pro podobný zákon na podporu domácí produkce tak bezesporu existují objektivní důvody. Možná v obavě, že podíly skutečně nakonec projdou, zaznívá v masivní kampani, která v těchto dnech vrcholí v médiích, mnoho nepravd a dezinformací. Kdyby šlo o kritiku samotného zákona, dalo by se to pochopit. Nicméně ataky na české potraviny a jejich kvalitu či poměr mezi jejich kvalitou a cenou jsou podle mě přes čáru. České potraviny jsou objektivně kvalitní a nebýt vysokých obchodních přirážek, byly by mnohdy levnější než potraviny dovozové. Tuzemští výrobci nicméně nechtějí zpravidla na zakázku vyrábět potraviny nekvalitní, pracují s výrazně nižší veřejnou podporou a vzhledem k dlouhodobě devastovanému zpracování a odbytu jsme se stali zemí, kam míří evropský nadbytek a nekvalita za dumpingové ceny.

Že tu chtějí zemědělci někomu zdražovat potraviny? Prvovýrobci jsou nejslabším článkem při tvorbě konečné ceny pro zákazníka. Tu určuje v Česku maloobchod, tedy supermarkety a hypermarkety. Zemědělci mohou být mnohdy rádi, když jim obchodníci zaplatí alespoň výrobní náklady za dodané zboží. Na zbytek tu mají být veřejné podpory, které však při stále rostoucích nákladech (zvyšování mezd, pachtovného, cen energií nebo nutné investice kvůli zpřísňování ochrany přírodních zdrojů) nestačí. Tyto náklady dodavatelé do cen obchodníkům promítnout nemohou. Tahají za kratší konec provazu a samy řetězce čelí silné vzájemné konkurenci. Jsme přece zemí slevových akcí, a ideální je nalákat zákazníka na velmi levné zboží, které potřebuje, jako jsou základní potraviny, nebo aby si koupil něco, co nepotřebuje, a s výrazně vyšší marží.

Je škoda, že se veřejná debata místo hledání skutečně udržitelných a vyvážených dodavatelských vztahů smrskla na debatu o podílech, o soli či chilli papričkách. Pro české zemědělství a stav krajiny by bylo mnohem lepší, kdyby všechny řetězce místo reklamního času plnily oboustranně výhodné smlouvy a investované prostředky použily na zajištění férových cen pro dodavatele.

WWW.AKCR.CZ, AUTOR: JAN DOLEŽAL, PREZIDENT AGRÁRNÍ KOMORY ČR

SOCR ČR spustil kampaň proti potravinovým kvótám

Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR (SOCR ČR) spustil kampaň proti potravinovým kvótám. Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR (SOCR ČR) spustil kampaň proti potravinovým kvótám. Cílem kampaně je vytvořit povědomí o negativních následcích kvót na občana. Na příkladu pěti výrobků (okurka, rajče, mořská sůl, chilli papričky a paštika) ukazuje, že pokud budou kvóty schválené, přijde doba, kdy vybrané potraviny přestanou být k dispozici. Media mix tvoří televizní spoty, on-line bannery, tisková inzerce, webová stránka drahejidlo.cz, sociální sítě, public relations, direct mail. Kampaň poběží do 13. dubna 2021. Autorem konceptu a projektovým managementem je agentura DDeM. Kreativitu a produkci připravila agentura Departement. Svaz dlouhodobě upozorňuje, že zavedení potravinových kvót bude znamenat zdražení potravin, snížení jejich výběru a dostupnosti, reakci z Evropské unie a také možné protiopatření ze strany jiných zemí. Soběstačnost České republiky v oblasti potraviny se podle SOCR pohybuje jen na úrovni asi 40 %, ale podle návrhu zákona by podíl českých potravin na pultech obchodů musel dosáhnout až 73 %. „S myšlenkou zavedení potravinových kvót si poslanci v parlamentu ‚pohrávají' už několik let. Celou dobu jsme se snažili zákonodárce přesvědčovat, jaké následky přinesou, abychom bránili zájmy českých zákazníků. Teď, když je zákon těsně před schválením, jsme se rozhodli připravit kampaň a upozornit občany, tedy voliče, co jim reálně hrozí. Považujeme to za poslední možnost, jak této zvrácenosti zamezit. Účelem zákona totiž není nic jiného než přihrát peníze několika málo agrobaronům bez ohledu na dopady na širokou veřejnost," sdělil Tomáš Prouza, prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR. Návrh zákona na zavedení potravinových kvót odmítl Senát, Poslanecká sněmovna se jím bude znovu zabývat 13. dubna 2021.

ZDROJ:WWW.MEDIAGURU.CZ, AUTOR: MAV, 12. 4. 2021

V Nakupování potravin online jsme nad průměrem EU

V minulém roce došlo v důsledku pandemie koronaviru k velkým změnám ve využívání internetu. Ve větší míře jsme přes něj začali například sledovat placené pořady, nakupovat či vyhledávat informace o zdraví. Další podrobnosti o rozvoji informační společnosti přináší aktuální publikace ČSÚ. Internet se stal vedle mobilního telefonu nejrychleji se rozvíjející technologií. V roce 2020 bylo bez internetu již jen 18 % českých domácností. Jde převážně o domácnosti seniorů, kteří o tuto technologii nemají zájem nebo ji neumějí používat. „Minulý rok se v Česku k internetu připojovalo denně 75 % dospělých osob. Ve věkové kategorii 16 až 44 let bylo online každý den dokonce 95 % z nich," říká Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu. I díky dynamickému rozšíření chytrých telefonů roste počet osob, které internet používají právě na svém telefonu. Minulý rok tak činilo téměř 6 milionů Čechů starších 16 let v porovnání s jedním milionem v roce 2012. Nejběžnější je to u mladých lidí ve věku 16 až 24 let, kde používá internet v mobilu téměř 97 % z nich. Naopak mezi osobami staršími 65 let je to jen 16 %. Jedním z důvodů může být i to, že mezi seniory má chytrý telefon pouze necelá čtvrtina osob, tři čtvrtiny stále používají klasický tlačítkový telefon. Mezi Čechy roste také obliba internetového bankovnictví, které používají již dvě třetiny dospělých. Jde o výrazně vyšší podíl než v případě všech našich sousedních zemí. V rámci zemí EU je Česko na nadprůměrném sedmém místě. Pandemie Covid-19 změnila chování lidí na internetu. Vlivem omezení kontaktů lidé více telefonovali a chatovali, velký boom zažilo také online sledování placených videí, filmů a seriálů. „Nejviditelnější změnou je však významný nárůst nakupování přes internet. Ve druhém čtvrtletí roku 2020 nakupovala online více než polovina Čechů. V případě nakupování potravin a nápojů přes internet se Česko nachází nad průměrem Evropské unie, hned za sousedním Německem," upozorňuje Martin Mana, ředitel odboru statistik rozvoje společnosti ČSÚ. Pandemie se podepsala i na tom, že Češi na internetu častěji vyhledávali témata související se zdravím. Ve 2. čtvrtletí 2020 tak činila polovina mužů starších 16 let, téměř dvojnásobek oproti roku 2015. V případě žen informace o zdraví na internetu vyhledávaly dvě třetiny z nich. V obou případech je to nad unijním průměrem. Mezi podniky zažívá rozmach používání sociálních sítí a cloudových služeb. Účet na sociálních sítích má téměř polovina podniků s deseti a více zaměstnanci, placené služby využívalo minulý rok 29 % firem. Cestu do průmyslové výroby si v Česku našly také 3D tisk a robotika. Aditivní výrobu loni používalo ve zpracovatelském průmyslu 13 % firem a průmyslové roboty 18 %. Ve zpracovatelském průmyslu využívalo robotiku šest z deseti firem s více než 250 zaměstnanci.

ČSÚ, WWW.SOCR.CZ, 29. 3. 2021

Češi kvůli pandemii častěji pijí doma. A sami, ukázal průzkum

Hospody a restaurace koronavirus uzavřel, a tak posezení nad sklenkou přesunuli Češi do svých domovů. A byť průzkumy zatím ukazují, že lidé pijí v době pandemie o něco méně než před ní, výrazně přibylo těch, kteří si lahev otevřou i když jsou sami. Tím, jak Češi pijí v době pandemie, se zabý-

val výzkum společnosti Nielsen Admosphere. „Výsledky za březen ukazují, že současná vlna opatření a omezení kontaktů opět mírně snížila konzumaci alkoholu v méně rizikových skupinách. V rizikovějších skupinách zůstala na stejné úrovni," uvedla Hana Friedlaenderová z Nielsen Admosphere. V praxi to znamená, že lidé, kteří si dali sklenku třeba dva až čtyřikrát měsíčně, si nyní vypijí pouze jednou za měsíc. Ovšem ti, kteří už dříve pili alkohol několikrát týdne, s tím nepřestali. Výzkum, v němž v březnu odpovídalo 460 lidí starších osmnácti let, se zaměřil na to, jak se mění zvyklosti Čechů při pití alkoholu. „Zatímco před vypuknutím pandemie pili dotázaní nejčastěji při posezeních s přáteli a blízkými nebo na oslavách, v současnosti logicky vede pití doma, ve společnosti partnera, člena rodiny nebo spolubydlícího," přiblížila pracovnice vztahů s veřejností společnosti Nielsen Admosphere Eliška Morochovičová. Třetina zejména mladších účastníků výzkumu se ale posezení s přáteli nevzdala ani v době protipandemických opatření. Přibylo ale těch, kteří pijí doma o samotě. Před pandemií takových lidí byla pětina, nyní jsou to už dvě pětiny. „Tato tendence je obecně příznačnější pro muže, a stoupá s věkem respondentů. Uchylují se k ní častěji ti, kteří se napijí vícekrát za týden," poznamenala Eliška Morochovičová. A podle výzkumu nyní lidé častěji pijí u televize. Podle autorů nového výzkumu ale míru pití alkoholu nelze propojit s psychickou pohodou či nepohodou lidí v době pandemie.

ZDROJ: WWW.DENIK.CZ, AUTOR: ELIŠKA GÁFRIKOVÁ, 12. 4. 2021

Recyklace plastů v Česku nefunguje. Většina odpadu se spálí

Několik desítek tisíc tun plastového odpadu letos zůstane bez užitku ležet na třídicích dvorech. Podle novely odpadového zákona se od začátku ledna nesmí nevyužité zbytky plastů z třídicích linek ukládat na skládky. Zpracovatelé odpadu ale neví, co se zbylými umělými hmotami dělat. Nemají pro ně odbyt. Nové paragrafy tak odhalily dlouhodobý problém uvnitř odpadového byznysu v Česku. Plasty se nerecyklují a zpracovatelská kapacita neexistuje. Tématu se věnuje nový díl pořadu aktuální publicistiky BILANCE, vysílaného v pondělí po Reportérech ČT. Ten popisuje, jak celá situace vznikla. Obsah žlutých popelnic míří na třídicí linky, kde pracovníci vyberou umělé hmoty, které se dají dál prodat. Již delší dobu se ale jedná v podstatě pouze o PET a duté plasty (například obaly od tekutých pracích prášků). A i u petek je zájem většinou jen o ty bezbarvé. Zbytek umělých hmot se recykluje obtížně, zvlášť v Česku, kde chybí recyklační kapacity. Všechno, na co třídicí linky odbyt nemají, se dosud odváželo buď na skládku, nebo do spaloven. Tomuto zbytku se říká výmět a jeho podíl je překvapivě vysoký, na některých linkách může jít až o polovinu odpadu, který lidé vytřídili do barevných popelnic. Druhé využití jednorázových plastů ovlivňuje nejen poptávka, ale množství celkových peněz v systému sběru druhotných surovin – a také to, jak jsou rozdělovány. Sběr a recyklaci odpadů svěřilo mnisterstvo životního prostředí firmě EKO-KOM a.s, kterou financují z povinných poplatků výrobci a dovozci plastových obalů. EKO-KOM vybudoval velmi rozšířenou a fungující síť sběrových nádob. Na organizaci a svoz nádob vynakládá většinu svého rozpočtu, ale pouze 6 % svého rozpočtu dává na podporu samotné recyklace.

Jak zjistili reportéři pořadu BILANCE, firma EKO-KOM navíc celé roky publikovala zavádějící údaje o skutečné úrovni recyklace. Ve výročních zprávách uváděla, že míra recyklace plastových obalů u nás vystoupala až na 69 procent. Do tohoto údaje ale zahrnula veškeré umělé hmoty, které dojely ze žlutých popelnic na třídicí linky. Číslo nijak nereflektovalo, že pouze menší část těchto plastů se podařilo zrecyklovat, část byla spálena jako alternativní palivo, nebo ve spalovnách, část putovala zpátky na skládky. Tento výklad pojmu „recyklace“ umožňovaly i zákony i ministerstvo životního prostředí. Mezi zrecyklované plasty se započítávaly i ty, které byly rozemlety a smíchány z jiným odpadem pro spálení v cementárnách. To Bilanci potvrdil i expert ministerstva životního prostředí Ladislav Trylč. Tento způsob vykazování recyklace nyní zakazuje Evropská unie, stejně tak jako tlačí členské státy, aby navyšovaly podíl umělých hmot, které skutečně zrecyklují. To se však v Česku neděje, naopak sílí snahy politiků prosadit energetické využití odpadu – tedy pálení s výrobou tepla a elektřiny. Počet firem, které v Česku umí plasty správně roztřídit podle druhů a vyrobit z nich regranulát, lze spočítat na prstech jedné ruky. Stejně tak firmy, které umí granulát proměnit na nový výrobek. Jednou z nich je středočeský Stabilplastik. Jeho jednatel Patrik Luxemburk považuje systém nového využití použitých plastů za absurdní. „Všechny peníze jdou na sběr plastu, ale nikoho nezajímá, že se pak nevyužívá. Neexistuje cílená podpora zpracovatelů a výrobců. Regranulát musíme dovážet až z Německa, protože je tam mnohem levnější – tam jsou peníze v systému mnohem chytřeji distribuovány. Přitom by stačilo, kdyby stát začal recyklované výrobky sám nakupovat a nahradil jimi mnohem dražší a těžší betonové prvky“, říká Luxemburk a mluví například o silničních žlabech nebo protihlukových stěnách.

V novém zákoně o odpadech poslanci zakázali vracet na skládky již vytříděný odpad, který má vyšší výhřevnost než 6,5 MJ/kg v sušině. To v podstatě znamená, že vše, co dobře hoří, by mělo být využito spálením – buď pro výrobu energie ve spalovnách, nebo jako součást odpadového mixu, který se pálí v cementárnách. Poslanci tak otevřeli cestu pro budování dalších kapacit pro pálení, nikoliv pro recyklaci. Paradoxně to ale v krátkodobém horizontu vede k neřešitelné situaci – stejně jako nejsou dostupné kapacity pro recyklaci, není ani dost spaloven pro využití ohromného množství přebytečných plastů – tedy výmětu z třídicích linek. EKO-KOM na změnu zákona zareagoval tak, že zvýšil své příspěvky třídicím linkám o 30 až 40 procent. To by mělo zvýšit motivaci k pečlivému roztřídění plastů podle druhů, což je podmínkou pro úspěšnou recyklaci. Někteří recyklátoři se dočkali také přímé finanční podpory. Zároveň ale představitelé profesních sdružení upozorňují, že bez systematické podpory se recyklace nemá šanci zlepšit. Například Petr Havelka z České asociace odpadového hospodářství požaduje na zboží z recyklátu daňové úlevy. „Tím by se podařilo snížit jak cenu komodity, tak cenu výrobku z recyklátu a tím by se materiálovému zpracování odpadu pomohlo“. Zároveň všichni účastníci trhu žádají, aby stát začal recyklované výrobky zvýhodňovat ve výběrových řízeních. Přestože změny v zákoně, které začaly platit na začátku roku, krátkodobě tlačí na energetické využití odpadu, ČR se růstu recyklace nemůže vyhnout. Podle současného cíle stanoveného Evropskou komisí má být do roku 2025 být recyklováno 50 procent plastového odpadu v EU a do roku 2030 55 procent. Jakékoliv pálení plastového odpadu, i když po-

vede k výrobě tepla i elektřiny, zůstává masivním zdrojem skleníkového plynu CO2. A také po něm zbývá až třetina původního objemu ve formě popílku s množstvím toxických látek.

ZDROJ: WWW.CT24.CZ, AUTOR: FILIP ČERNÝ, 29. 3. 2021

Zákaz plastů je nesmysl. Náhražky můžou být i větší zátěž, říká vědkyně

Zákaz prodeje jednorázových plastů, jako jsou brčka, tyčinky do uší nebo plastové nádobí, se blíží. Prodejci jsou většinou připraveni a nabízejí třeba papírové či dřevěné alternativy. „Nemyslím si, že tato varianta bude o něco lepší," říká v rozhovoru pro iDNES.cz odbornice na třídění a zpracování odpadu Iva Janáková z Katedry enviromentálního inženýrství z ostravské VŠB-TUO. Od července začne v Česku platit zákaz výroby a prodeje jednorázových plastů. Jde podle vás o nějaký zásadní krok?
Pro Českou republiku asi ano, jde o poměrně velké množství odpadu. Ministerstvo to vyčíslilo zhruba na 1,77 miliardy kusů. Každopádně v globálním měřítku jsme zatím taková malá ryba. Svým odpadem sice přispíváme do oceánů, ale to množství je oproti asijským zemím úplně zanedbatelné. Pokud se k problému takovým způsobem postaví úplně všechny země, bude problém z části vyřešen.

ZDROJ: WWW.IDNES.CZ, AUTOR: MARTINA RIEMLOVÁ, 12. 4. 2021

Dvě pětiny prodejců alkoholu a tabáku loni porušily předpisy

Zhruba dvě pětiny prodejců alkoholu a tabáku, které loni kontrolovala České obchodní inspekce (ČOI), porušily právní předpisy. Časté bylo porušení zákazu prodeje alkoholu mladistvým. Inspektoři ho zjistili u tří ze čtyř kontrol, u kterých asistovali figuranti mladší 18 let. Za zjištěná pochybení inspekce uložila 2175 pokut za 24,8 milionu korun. ČOI o tom informovala v tiskové zprávě. Inspekce loni provedla u obchodníků s alkoholem a tabákem 5382 kontrol a nedostatky zjistila v 2329 případech. Ve 171 případech z 237 kontrol, u kterých inspekce spolupracovala s mladistvými figuranty, prokázala prodej alkoholu lidem mladším 18 let. „Je tedy zřejmé, že pro osoby mladší 18 let není problém alkoholické nápoje v tržní síti zakoupit. Pro vysokou míru zdravotního rizika, které představuje konzumace alkoholických nápojů zejména pro mladistvé, bude Česká obchodní inspekce v kontrolách pokračovat i v roce 2021," uvedl ředitel ČOI Mojmír Bezecný. Nejvíce zjištěných chyb u prodejců se podle inspekce týkalo zákona o ochraně spotřebitele. Nejčastěji to bylo neseznámení spotřebitele s cenou výrobků, nedodržení zásady poctivého prodeje nebo nevydání dokladu o koupi zboží. V mnoha případech obchodníci porušili také některé z ustanovení zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Vedle prokázaného prodeje alkoholu mladým bylo zjištěným pochybením to, že v provozovnách chyběl viditelný text o zákazu prodeje alkoholu mladším 18 let.

ZDROJ:WWW.ZEMEDELEC.CZ, AUTOR: OLDŘICH PŘIBÍK, 29. 3. 2021

Lihovarníci: Přes vyšší daňovou zátěž stát vybral na lihovinách méně

Stát loni přes 13,2procentní zvýšení spotřební daně na lihoviny vybral o 5,7 procenta méně peněz, šlo o 7,8 miliardy korun. Sdělila to Unie výrobců a dovozců lihovin ČR (UVDL), podle níž šlo o nejnižší inkaso od roku 2017. Její výkonný ředitel Vladimír Darebník ale připouští, že výběr snížený o 466 milionů Kč je daný kromě vyšší ceny alkoholických nápojů také zavřením gastronomie a omezením cestovního ruchu kvůli pandemii. Loni podle údajů UVDL klesl prodej lihovin o 4,3 procenta. V hotelech, kavárnách a restauracích poptávka po lihovinách loni klesla o 43 procent. Propady prodejů lihovin byly způsobené také odlivem zahraničních pracovníků. Unie dlouhodobě upozorňuje na to, že daně na lihoviny jsou vyšší než na jiné alkoholické nápoje, jako třeba šumivé víno nebo pivo. Šest desetin výběru daně z alkoholických nápojů tak podle organizace připadlo loni na lihoviny, i když činí 28procentní spotřebu alkoholu. „Ve většině sousedních zemí je rozdíl v zatížení lihovin a ostatních alkoholických nápojů nižší. Podle výpočtů UVDL by stát při uplatnění jednotné sazby daně na líh u všech druhů alkoholických nápojů vybral v roce 2020 až o 14 miliardy korun více," dodala unie. Na problematiku se snaží unie upozornit také facebookovou kampaní s Pepou Vípilem, jehož jméno se skládá z první písmen slov Víno, Pivo, Lihoviny. Ten vysvětluje stanovisko unie, že není tolik důležité co, ale kolik toho člověk vypije. Od začátku loňského roku stoupla spotřební daň z tabákových výrobků a lihovin. Spotřební daň v případě půllitrové láhve 40procentního alkoholu stoupla z 57 korun na 64,50 koruny. Piva ani vína se zvýšení sazeb netýkalo. Vláda zvýšení spotřební daně obhajovala omezením dopadů účinků návykových látek na zdraví obyvatel.

ZDROJ: WWW.ZEMEDELEC.CZ, AUTOR: PETRA VAŇATOVÁ, 16. 4. 2021

Střelba do vlastní nohy? Navrhovaný zákaz českých piv by paradoxně poškodil hlavně ruské firmy

Češi nám vyhostili 18 pracovníků ambasády, my bychom na oplátku měli zakázat prodej jejich piva. Tak nějak reagoval podle úterních agenturních zpráv šéf ruského federálního projektu Střízlivé Rusko Sultan Chamzajev na kauzu kolem teroristického útoku ruských agentů na muniční sklad ve Vrběticích. Chamzajev si ale neuvědomil, že dovoz piva z Česka tvoří jen mizivý zlomek tamní spotřeby. Konkrétně půl procenta. Mnohonásobně víc českého piva vaří v rámci udělených licencí místní ruské pivovary. Rusko by se tak říkajíc „střelilo do vlastní nohy".

„V Rusku konzumujeme zhruba osm miliard litrů piva ročně. Jde také o určité procento českého piva. Je třeba ho zakázat, ať si ho konzumují sami. Pak se probudí, přijdou k rozumu a poučí se," uvedl mimo jiné Chamzajev v rozhovoru pro radio Hovoří Moskva. Tomáš Maier, který přednáší na České zemědělské univerzitě Praha obor ekonomika pivovarnictví, spočítal na základě nejnovějších statistických dat, že vývoz piva z Česka do Ruska činil loni necelých 12 procent celkového českého pivního exportu, vyjádřeného v korunách (805 milionu korun oproti celkovým 6,9 miliardy). A v objemu tvořilo Rusko podíl přes devět procent celkového pivního exportu (465 tisíc hektolitrů z celkem pěti vyvezených milionů hektolitrů).

„Dle zprávy pivovaru Kirin byla v roce 2019 ruská spotřeba piva 83,06 milionu hektolitrů, takže podíl českého dovozu na ruské spotřebě v onom roce byl 0,47 procenta. Pan Chamzajev asi zapomněl, že oproti reálnému dovozu piva z Česka se možná až deseti-

násobek českých značek vaří v Rusku v licenci," reaguje Maier na úmysly šéfa Střízlivého Ruska. Zákaz českého piva by tedy postihl nejvíc ruské výrobce. Pokud by Chamzajev myslel svou vlasteneckou odvetu pouze jako zákaz dovážených českých značek, poškodil by svou zemi také. Největším nebo jedním z největších přímých exportérů piva z Česka do Ruska je totiž Tradiční pivovar v Rakovníku (Bakalář), který vlastní na Kypru registrovaná společnost Growthway Investments – mezinárodní skupina obchodníků s pivem v čele s ruským podnikatelem Andrejem Brajlovským.

Pivo do Ruska vyváží zhruba tři desítky pivovarů a distributorů. Z těch největších je ryze český jen Budějovický Budvar. Heineken je nizozemský, Pivovary Lobkowicz patří čínské společnosti, Plzeňský Prazdroj, jehož značka Kozel je absolutně největším licenčně vařeným pivem v ruských pivovarech, patří Japoncům.

ZDROJ: WWW.LIDOVKY.CZ, AUTOR: MIROSLAV PETR, 21. 4. 2021

Falšované potraviny – víno (duben 2021)

Silvánské zelené, 2018, bez CHZO, bílé, suché

Kategorie: Falšované potraviny

Ve víně byl prokázán nepovolený přídavek 30 % vody.

Obal: 50 l keg sud

Výrobce: Michal Sadloň-Vinárstvo, Vinohradnická 53, 90091 Limbach

Místo kontroly: ALEXANDRA ŽELEZNÁ, "Vinotéka U školy", Viničné Šumice (664 06 Viničné Šumice 344), IČ: 05739241

Země původu: Slovensko

ZDROJ: SZPI

Ze zahraničí

Zelená dohoda pro Evropu: Komise předkládá opatření na podporu ekologické produkce

Tisková zpráva – Brusel, 25. březen 2021 – Komise dnes předložila akční plán pro rozvoj ekologické produkce. Hlavním cílem tohoto plánu je podpořit produkci a spotřebu ekologických zemědělských produktů, dosáhnout do roku 2030 toho, že ekologicky bude obhospodařováno 25 % zemědělské půdy, a výrazně zvýšit podíl ekologické akvakultury.

Ekologická produkce je přínosná z řady důvodů: ekologická pole mají přibližně o 30 % větší biologickou rozmanitost, zvířata v ekologickém chovu mají lepší životní podmínky a užívají méně antibiotik, ekologičtí zemědělci mají vyšší příjmy a jsou odolnější a spotřebitelé díky logu EU označujícímu ekologickou produkci přesně vědí, co si kupují. Akční plán je v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu, strategií „od zemědělce ke spotřebiteli“ a strategií v oblasti biologické rozmanitosti.

Akční plán je navržen tak, aby k dosažení 25% cíle poskytl rychle rostoucímu odvětví ekologické produkce vhodné nástroje. Aby se zajistil vyvážený růst tohoto odvětví, předkládá plán 23 opatření rozdělených podle tří hledisek – posílení spotřeby, zvýšení produkce a další zlepšení udržitelnosti odvětví.

Komise vybízí členské státy, aby vypracovaly vnitrostátní ekologické akční plány s cílem zvýšit jejich vnitrostátní podíl na ekologickém zemědělství. Mezi členskými státy existují významné rozdíly, pokud jde o podíl zemědělské půdy, na níž se v současnosti hospodaří ekologicky. Pohybuje se v rozmezí od 0,5 % do více než 25 %. Vnitrostátní ekologické akční plány doplní vnitrostátní strategické plány SZP a budou v nich stanovena opatření, která půjdou nad rámec zemědělství i toho, co nabízí SZP.

Podpora spotřeby

Přechod zemědělců na ekologické zemědělství, a tím i jejich vyšší zisky a odolnost, zásadním způsobem povzbudí rostoucí spotřeba ekologických produktů. Za tímto účelem akční plán předkládá několik konkrétních opatření zaměřených na zvýšení poptávky, udržení důvěry spotřebitelů a přiblížení ekologických potravin občanům. Patří mezi ně: informování o ekologické produkci, podpora spotřeby ekologických produktů obecně, podpora většího využívání ekologických produktů ve veřejných jídelnách prostřednictvím veřejných zakázek a zvýšení distribuce ekologických produktů v rámci projektu EU pro školy. Opatření se rovněž zaměřují například na předcházení podvodům, zvýšení důvěry spotřebitelů a zlepšování sledovatelnosti ekologických produktů. Významnou úlohu může sehrát i soukromý sektor, například tím, že bude odměňovat zaměstnance poukázkami na ekologické produkty, které budou moci využít k nákupu biopotravin.

Zvýšení produkce

V současné době se v EU ekologicky hospodaří přibližně na 8,5 % zemědělské plochy a trendy naznačují, že při současném tempu růstu to bude do roku 2030 15–18 %. Soubor nástrojů obsažený v tomto akčním plánu má podnítit další úsilí, aby se dosáhlo hodnoty 25 %. Akční plán se z velké části zaměřuje na „efekt přitažlivosti“ na straně poptávky, nicméně klíčovým nástrojem podporujícím přechod na ekologické zemědělství zůstává společná zemědělská politika. V současné době se na podporu ekologického zemědělství vynakládá přibližně 1,8 % prostředků SZP (7,5 miliardy eur). Budoucí SZP na období 2023–2027 bude zahrnovat ekorežimy, na které bude v závislosti na výsledcích jednání o SZP přidělen rozpočet ve výši 38–58 miliard eur. Ekorežimy bude možné využít na podporu ekologického zemědělství.

Aby zvýšila informovanost o ekologické produkci, bude Komise každý rok pořádat „Den ekologické produkce“ EU a udělovat ceny za ekologický přístup jako uznání excelence ve všech fázích ekologického potravinového řetězce. Komise bude rovněž podporovat rozvoj sítí ekologického cestovního ruchu prostřednictvím „bioregionů“. „Bioregiony“ jsou oblasti, kde budou zemědělci, občané, provozovatelé cestovního ruchu, sdružení a veřejné orgány spolupracovat na udržitelném řízení místních zdrojů na základě ekologických zásad a postupů.

Lepší udržitelnost

Cílem akčního plánu je rovněž dále zlepšovat výkonnost ekologického zemědělství z hlediska udržitelnosti. Za tímto účelem se opatření zaměří na zlepšení životních podmínek zvířat, zajištění dostupnosti ekologického osiva, snížení uhlíkové stopy tohoto odvětví a minimalizaci používání plastů, vody a energie.

Komise má rovněž v úmyslu zvýšit podíl výzkumu a inovací a vyčlenit alespoň 30 % rozpočtu na výzkumné a inovační činnosti v oblasti zemědělství, lesnictví a venkovských oblastí, a to na témata, jež jsou pro odvětví ekologického zemědělství specifická nebo důležitá.

Komisař pro zemědělství Janusz Wojciechowski: „Odvětví ekologického zemědělství je ceněno pro své udržitelné postupy a využívání zdrojů, a proto hraje ústřední úlohu při dosahování cílů Zelené dohody. Abychom dosáhli cíle 25 % ekologického zemědělství, musíme zajistit, aby poptávka stimulovala růst tohoto odvětví, a současně zohlednit významné rozdíly mezi jednotlivými ekologickými odvětvími v jednotlivých členských státech. Akční plán pro ekologické zemědělství obsahuje nápady, ▸

jak dosáhnout vyváženého růstu odvětví, a poskytuje k nim i nástroje. Rozvoj bude podporován společnou zemědělskou politikou, výzkumem a inovacemi, jakož i úzkou spoluprací s klíčovými aktéry na úrovni EU a na vnitrostátní i místní úrovni."

Souvislosti

Do doporučení pro členské státy k jejich strategickým plánům SZP, která byla zveřejněna v prosinci 2020, Komise zahrnula cíl 25 % ekologických ploch v EU do roku 2030. Členské státy se vyzývají, aby pro tento cíl stanovily ve svých plánech SZP vnitrostátní hodnoty. Na základě svých místních podmínek a potřeb pak členské státy vysvětlí, jak hodlají tohoto cíle pomocí nástrojů SZP dosáhnout.

Komise předložila své návrhy na reformu SZP v roce 2018, kdy zavedla pružnější přístup založený na výkonnosti a výsledcích, který zohledňuje místní podmínky a potřeby a zároveň zvyšuje ambice na úrovni EU, pokud jde o udržitelnost. Nová SZP je založena na devíti cílech, které tvoří základ strategických plánů SZP zemí EU.

(KRÁCENO)

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova EP 14. dubna 2021 16:45 – 19:00

Komisař Wojciechowski byl fyzicky přítomen v zemědělském výboru v Evropském parlamentu, aby předložil a projednal s poslanci Evropského parlamentu akční plán Komise pro ekologické zemědělství, definovaný jako jeden z nejdůležitějších úkolů v jeho mandátu. Strategie v oblasti biologické rozmanitosti i Farm to Fork (od zemědělce ke spotřebiteli) mají za cíl dosáhnout do roku 2030 celkem 25 % zemědělské půdy v ekologickém režimu a v udržitelné akvakultuře. Řekl, že tato zemědělská praxe je prospěšná pro životní prostředí a dobré životní podmínky zvířat v důsledku snížení používání chemických pesticidů, hnojiv a antimikrobiálních látek. V současnosti je pouze 8 % půdy EU zařazeno v ekologickém zemědělství a prognózy říkají, že při dosavadním trendu by EU „přirozeně" dosáhla 15 % do roku 2030. Proto je třeba, aby Komise toto odvětví posílila. Wojciechowski uznal, že členské státy mají nyní různou startovací čáru. Díky tomuto akčnímu plánu Komise identifikuje nástroje a opatření, jak se ke stanovenému cíli dostat. Nové nařízení o ekologickém zemědělství, které vstoupí v platnost v příštím roce, zároveň zajistí právní stabilitu a předvídatelnost, dostupnost finančních zdrojů v rámci nových programů SZP a Horizont.

Komisař zdůraznil, že byl vyvinut široký přístup, který se zaměřuje na poptávku a spotřebu občanů, výrobu a udržitelnost a pokrývá celý hodnotový řetězec (zemědělci, zpracovatelé, velkoobchodníci, jídelny atd.). Poznamenal také, že tento akční plán je řízen poptávkou a spotřebou a že zemědělci tento přechod neprovedou, pokud nebude jeho podpora. Pokud jde o finanční aspekt, komisař pro zemědělství vysvětlil, že akční plán předpokládá využití finančních prostředků SZP spolu s některými programovacími fondy programu Horizont Evropa. Přesněji řečeno, schémata ekologických režimů a opatření v rámci druhého pilíře poskytnou nezbytné nástroje k řešení financování. Kromě toho bude posílena technická pomoc a výměna informací o osvědčených postupech spolu s poradenskými službami pro zemědělské podniky.

A konečně, plán vidí lepší využití přírodních zdrojů směrem ke zvýšené udržitelnosti: bude motivován omezením využívání plastů, energie a vody. Za tímto účelem by měly být posíleny znalosti a výzkum. Zaměření na výzkum a vývoj předpokládá věnovat nejméně 30 % rozpočtu na výzkum ekologického zemědělství a lesnictví.

Poslanci Evropského parlamentu měli možnost se ujmout slova a podělit se o své názory na činnost Komise a předložit své otázky komisaři. Velká většina poslanců Evropského parlamentu zdůraznila své obavy z nedostatku skutečné poptávky (Dorfmann, De Castro, Müller, Lebreton, Jurgiel, Sander, Aguilera, Sarvamaa): má-li Komise uměle stimulovat výrobu produktů, u nichž hrozí, že nebudou zakoupeny z důvodu nedostatečné poptávky, budou promarněny zdroje, zvýší se dovoz ze třetích zemí a nakonec se zkreslí obchodně orientovaný přístup k zemědělské politice EU.

Další společná obava, kterou vyjádřilo mnoho poslanců Evropského parlamentu, se týkala financování plánu: poukázali na to, že finanční prostředky určené na SZP jsou omezené ve zdrojích, a pochybují o nalezení nových zdrojů. Několik poslanců Evropského parlamentu se také zajímalo, proč Komise zaměřuje většinu úsilí na podporu ekologického zemědělství, aby dosáhla zvýšené udržitelnosti, když existují i další zemědělské metody, včetně konvenčních metod, které mohou snadněji vést ke stejnému cíli.

Dorfmann (EPP) se zaměřil na zpracování a uvedl, že tuto část výrobního řetězce musíme vzít v úvahu a rozšířit ji, abychom mohli zvýšit podíl ekologického zemědělství. De Castro (S&D) poznamenal, že plán by se měl zaměřit na pochopení toho, jak se lidé rozhodují o potravinách, a zlepšit informovanost a transparentnost vůči spotřebitelům. Pak se spotřebitelé budou dívat nejen na cenu, ale pochopí celý proces, ze kterého produkt pochází (Katainen -RE- a Aguilera -S&D – tento bod také podpořili). Dotkl se také rizika dovozu ekologických produktů ze zahraničí. Müller (Renew) se zeptal, zda je 25 % čistě orientačním cílem, a jaký byl konkrétní podklad, na kterém bylo toto procento definováno? Schneider (EPP) spolu s Lizzi (ID) se dotázali, jak se Komise vypořádá s důsledky na ceny zemědělsko-potravinářských výrobků. Huitema (RE) obhajovala pokračování modelu založeného na výkonnosti, aby se trh neznásilňoval.

JS (KRÁCENO)

Green Deal k nezaplacení: zatáhneme ho v cenách jídla?

30. 3. 2021 – Mladá fronta DNES – Hovory z lán(ů) – Minulý týden jsem se zúčastnil online konference pořádané visegrádským fondem na téma Zelená dohoda (Green Deal) pro Evropu. Americké ministerstvo zemědělství zde prezentovalo závěry své vlastní dopadové studie přijetí dohody v sektoru zemědělství. A je důležité připomenout, že Evropská komise, přestože k tomu byla členskými státy několikrát vyzvána, dopadovou studii odmítá.

Začněme dopadem na HDP. Pokud by Green Deal zavedla jen EU, stálo by ji to 71 miliard $ ročního poklesu HDP, střední scénář by pro EU znamenal –189 miliard $ ročního HDP. Pokud by Green Deal byl zaveden globálně, stálo by to svět cca 1,1 bilionu $ ročně. Jak se to projeví v peněženkách spotřebitelů? V případě, že zezelená jen EU, narostou náklady na potraviny pro jednoho člověka v EU asi o 150 $ (3 000 Kč ročně). Pokud dojde ke střednímu scénáři, který počítá i s ochranou evropského trhu proti ▸

levným negreendealovým dovozům, lze v rámci EU očekávat zdražení potravin na úrovni až 650 $ na osobu a rok, o cca 600 $ v případě globálního scénáře bez tarifních bariér.

V případě zavedení Green Dealu globálně by potraviny v EU zdražily o cca 50 $ na osobu a rok, v zemích dovážejících potraviny do EU o 159 $ a ve zbytku světa asi o 450 $ na osobu a rok. Světová banka přitom klasifikuje objektivní chudobu jako nutnost žít v přepočtu za 1,90 dolaru denně. To dnes musí cca 689 milionů lidí, tedy asi desetina světové populace. Především tito lidé jsou citliví na jakékoliv zdražení potravin, třeba „jen" o 50 dolarů ročně.

Co z toho vyplývá? Je důležité stanovovat si realistické cíle, které zemědělci mohou naplnit, aniž by to pro ně znamenalo ekonomický úpadek. A za druhé je třeba vzít v potaz všechny aspekty udržitelnosti, tedy i aspekt sociální. Ten je v případě implementace Green Dealu značný, ačkoliv o něm Evropská komise téměř nehovoří. Nakonec je potřeba se zeptat: Kdo to zaplatí? Uhradí veřejné rozpočty zemědělcům v EU oněch 71 miliard? Zaplatí to spotřebitel ve vyšších cenách potravin?

Ale je možné všechno přepočítávat na peníze? Greta Thurnbergová tento víkend na Twitteru sdílela článek o tom, jak znečištění planety celosvětově způsobuje zmenšování mužského přirození. Jak praví známá reklama na platební kartu: „Některé věci na světě jsou zkrátka (alespoň pro osmnáctiletá děvčata) k nezaplacení."

ZDROJ: AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY, AUTOR: JAN DOLEŽAL, PREZIDENT AGRÁRNÍ KOMORY ČR, 8. 4. 2021

Ekologické zemědělství – aktualizace seznamu produktů a látek povolených v ekologické produkci

Účelem evropských předpisů o ekologickém zemědělství je poskytnout jasný rámec produkce biopotravin v celé EU. Cílem je uspokojit poptávku po důvěryhodných ekologických produktech a zároveň zajistit spravedlivé tržní prostředí pro výrobce, distributory a prodejce. V rámci této iniciativy se vytvoří seznam produktů a látek včetně hnojiv, pesticidů a čisticích a dezinfekčních prostředků povolených pro použití v ekologické produkci. Zpětná vazba bude zohledněna při dokončování této iniciativy.

ZDROJ: EVROPSKÁ KOMISE

PIWI International, PIWI CZ

Mezinárodní organizace PIWI International sdružující příznivce interspecifických odrůd révy vinné se v důsledku narůstání členské základny bude dále orientovat na činnosti související se zastřešující činností a podporuje vznik regionálních/národních organizací. Již v minulých letech vznikla organizace PIWI Österreich a regionální organizace ve Švýcarsku, Itálii a Francii. Na přelomu minulého a tohoto roku pak postupně vznikly národní organizace ve Švýcarsku, Německu a Itálii.

V březnu 2021 byla založena při Svazu vinařů ČR odborná poradenská skupina PIWI CZ. Zatím má 8 členů, další zájemci a současně členové SV ČR se mohou přihlásit u Ing. Františka Mádla nebo Ing. Jiřího Sedla, CSc., kde získají další podrobnosti. První společné jednání členů by se mělo uskutečnit po rozvolnění současné situace související s pandemií koronaviru, pravděpodobně během května.

Kontaktní adresa: jiri.sedlo@svcr.cz

Více o PIWI International: https://piwi-international.de/

JIŘÍ SEDLO

Nejlepší vína odrůdy Regent

I PIWI-odrůda Regent má svou mezinárodní soutěž. V rámci veletrhu Grüne Woche v lednu byly vyhodnoceny jako nejlepší tři vzorky, jeden z Porýní-Falce, druhý z Bádenska-Würtemberska a třetí ze Švýcarska. Jenom předání cen muselo kvůli pandemii proběhnout poštou.

DDW 3-2021/JS

Pro vinařství v oblasti Trentino bylo vybráno sedm PIWI odrůd

Jde o odrůdy Nermantis, Termantis, Valnosia, Charvir, Solaris, Souvignier gris a Pinot Regina. Byly vybrány v rámci čtyřletého projektu Vevir je vybral z asi třiceti hroznů odolných vůči peronospoře a oidiu po testování ve vinici i ve sklepě. Pro mnohé vinaře povede jejich použití spolu s tradičními odrůdami k udržitelnějšímu vinařství bez ztráty kvality vína. Testování více než 30 odrůd se zvýšenou odolností vůči padlí a plísni révy trvalo čtyři roky v různých vinařských oblastech Trentina, jako jsou Piana Rotaliana, Vallagarina a Valsugana. Nakonec byla dlouhá práce techniků a výzkumníků z Nadace Edmunda Macha úspěšná. Bylo vybráno sedm PIWI-odrůd, které jsou považovány za ideální pro pěstování révy a produkci hroznů na horských stráních této alpské oblasti. Jako kontrola sloužily tradičně pěstované odrůdy Chardonnay a Marzemino. První čtyři vybrané odrůdy jsou výsledkem šlechtitelského programu v oblasti Tentina. Nyní začne komerčnější fáze programu na podporu rozšiřování všech sedmi vybraných odrůd.

Projekt Vevir vyhodnotil z agronomického a enologického hlediska řadu odrůd tolerantních k hlavním houbovým chorobám, které postihují révu. Hodnocení proběhlo ve vinicích za účelem ověření přizpůsobivosti a potenciálu jednotlivých odrůd a poté ve sklepě prostřednictvím řady mikrovinifikací. Nyní začíná šíření těchto sedmi odrůd především v citlivých oblastech, v blízkosti populačních center nebo tam, kde je mechanizace nepoužitelná, aby se omezilo používání pesticidů ve prospěch obyvatel a životního prostředí. Projekt Vevir reaguje na potřeby, které se týkají nejen území Trentina, ale všech italských vinařských oblastí. Naznačuje proto cestu, kterou je třeba se uchýlit, zejména vzhledem ke stále rostoucí poptávce spotřebitelů po vínech získávaných udržitelným způsobem. Přitom samozřejmě s přihlédnutím k obchodním aspektům.

Důležité téma je i kvalita vína, protože odrůdy vybrané pro svoji odolnosti vůči patogenům mohou ztratit důležité organoleptické vlastnosti. Projekt Vevir vznikl také proto, aby překonal tento typ námitek. Nové generace tolerantních odrůd se velmi blíží kvalitou typickým odrůdám pro evropskou révu a mohou na enologické úrovni obstát ve srovnání s výsledky získanými s tradičními odrůdami. Kromě organoleptických vlastností a obsahu cukru byla pozorována doba sklizně, aby se vybraly odrůdy schopné se dokonale integrovat s výrobními procesy místních sklepů. Modré hrozny byly ve sklepě také analyzovány na celkový obsah polyfenolů za 12 měsíců po nalahvování. Ukázalo se, že obsah polyfenolů odpovídá jejich obsahu u rodičů. Sledované hodnoty se týkaly všech ana-

lyzovaných odrůd, například vyšlo najevo, že Cabernet Cantor a Cabernet Cortis měly nejvyšší obsah taninů.

WWW.CIVILTADELBERE.COM/31. 3 2021/JS

Použití nesacharomycetních kvasinek u PIWI-odrůd

To bylo téma bakalářské práce ve škole v Neustadt/Weinstr. Byly použity kvasinky druhů Pichia kluyveri, Torulaspora delbrueckii, Metschnikowia pulcherrima a Lachancea thermotolerans. K tomu byl použit směsný přípravek obsahující kvasinky Saccharomyces cerevisiae, Torulaspora delbrueckii a Kluyveromyces thermotolerans. Kontrolu tvořily kvasinky druhu Saccharomyces cerevisiae. Během kvasného procesu se projevily významné rozdíly mezi jednotlivými variantami, obdobně jako při analytickém a senzorickém hodnocení poté. Všechny varianty vzniklých vín byly bez vad. Nesacharomycetní druhy kvasinek tak nabízejí pro budoucnost přípravu vín, u kterých se lze vyhnout uniformitě.

DDW 4-2021/JS

Soutěž v ochraně hmyzu ve vinicích

Německé spolkové ministerstvo zemědělství vyhlásilo soutěž v ochraně hmyzu v krajině. Soutěžit mohou vinaři, kteří vytvořili ve vinicích kvetoucí pásy nebo ostrůvky na okrajích vinic. Soutěží se ve dvou kategoriích a vítěz každé kategorie může získat 2,5 až 5 tisíc €.

DDW 3-2021/JS

Evropský Parlament: Návrh stanoviska Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova pro Výbor pro mezinárodní obchod k obchodním aspektům a důsledkům pandemie COVID-19

18. 3. 2021 – Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova vyzývá Rozpočtový výbor jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. zdůrazňuje, že v kontextu prudkého hospodářského útlumu zůstal obchod EU se zemědělsko-potravinářskými produkty v průběhu roku 2020 v zásadě stabilní, jak pokud jde o vývoz, tak i dovoz, a to z velké části díky maximálnímu úsilí zemědělců; zdůrazňuje skutečnost, že roční přebytek obchodu Unie se zemědělsko-potravinářskými produkty přesáhl 60 miliard EUR; připomíná v této souvislosti, že zemědělství a zemědělsko-potravinářské odvětví jsou klíčovými hnacími silami vývozu a hospodářského oživení EU;

2. zdůrazňuje pozoruhodnou odolnost evropského zemědělství; zdůrazňuje jeho socioekonomický význam i vysoký počet podniků a pracovních míst; zdůrazňuje význam evropské zemědělsko-potravinářské produkce pro vitalitu venkovských oblastí;

3. připomíná však, že některé evropské zemědělsko-potravinářské trhy se po výrazném poklesu prodejů nacházejí ve velmi zranitelné situaci, což ohrožuje jejich dlouhodobou udržitelnost; konstatuje, že pandemie měla významný dopad mimo jiné na odvětví vína, lihovin a likérů, a to vzhledem k poklesu objemu i hodnoty jejich vývozu; vyzývá k poskytnutí další podpory s cílem obnovit tento vývoz a získat zpět podíl na trhu;

4. zdůrazňuje, že veškeré plány EU na stimulaci hospodářství a opatření na podporu vývozu musí brát v úvahu zemědělství vzhledem k významu a rozmanitosti tohoto odvětví; zdůrazňuje rovněž, že přezkum a přepracování obchodní politiky EU a ohlášená reforma Světové obchodní organizace musí být příležitostí k lepší ochraně evropského zemědělského modelu a zájmů zemědělců; důrazně připomíná, že zemědělské a zemědělsko-potravinářské produkty, jež vstupují na evropský trh, musí být plně v souladu s pravidly a normami EU;

5. zdůrazňuje celkový význam dobře fungujícího vnitřního trhu pro posílení vývozní kapacity Evropy a zabezpečení naší produkční sítě.

Tisková zpráva AREV: Arktický chlad v Evropě odhaluje naléhavost konkrétních řešení změny klimatu

10. 4. 2021 – Dramatické dopady arktického chladu, který v těchto dnech napadl Evropu, ukazují na potřebu zavést konkrétní opatření nové SZP pro udržitelnou budoucnost odvětví vína. Tento týden zůstane vryt do paměti mnoha vinařů marný boj proti poklesům teploty až k –9 °C, které zasáhly vinice ve střední Evropě v plném rašení, zejména ve Francii, Německu, Rakousku, Belgii, Lucembursku, Slovinsku a severní Itálii a které v důsledku mrazu poškodily až 100 % vinic.

V tuto chvíli je zbytečné naříkat nad způsobenými škodami. Je načase poučit se z této mrazivé epizody a vzít v úvahu potřebu používat mnohem účinnější systémy na ochranu vinařů před stále významnějšími a ničivějšími klimatickými riziky, která postihují všechny evropské vinařské regiony. AREV trvá na tom, že současné rozpočty nestačí. Plán obnovy, jakož i budoucí zemědělská politika a Zelená dohoda pro EU musí podporovat skutečnou udržitelnost vinařství. Odolnost a udržitelnost musí být založena na triádě investic s vyhrazeným samostatným rozpočtem pro přijatá opatření Evropské komise a Evropského parlamentu, která budou:

1) Podporovat opatření ve prospěch precizního vinohradnictví a boje proti mrazu prostřednictvím provádění udržitelných řešení, jako jsou mimo jiné generátory větru,

2) Podporovat politiku dynamické podpory, která je obecně otevřená vinařskému odvětví v celé jeho rozmanitosti,

3) Zajištění odolnosti prostřednictvím nástrojů pojistného krytí proti klimatickým rizikům a rozvoje podílových fondů pro stabilizaci příjmů vinařů a účinnou evropskou rezervou pro řešení krizí.

Jedině tak můžeme úspěšně řešit výzvu budoucích evropských politik pro budoucnost zemědělství a venkovských oblastí v Evropské unii: sladit očekávání společnosti, hospodářské výzvy a SZP v rámci pohledu z hlediska dvojí výkonnosti: neexistuje žádný hospodářský přínos bez větší ochrany životního prostředí a větší ochrana životního prostředí bez hospodářského přínosu.

Kontaktní osoba: Aynard de Clermont Tonnerre (zástupce generálního tajemníka), arev@arev.org, JS

Prezident AREV naléhavě žádá 27 ministrů zemědělství EU, aby aktivovali dodatečné finanční prostředky pro odvětví vína

Tisková zpráva, 16. 4. 2021 – Prezident Sdružení evropských vinařských regionů (AREV) Emiliano García-Page včera během akce pořádané vládou Kastilie-La Manche, v jejíž čele stojí, oznámil, že naléhavě požádal 27 ministrů zemědělství Evropské unie, aby aktivovali dodatečné finanční prostředky pro odvětví ▸

vína. Tímto způsobem prostřednictvím dopisu požádal o podporu členských států, aby mohla být přijata rozhodnutí na podporu odvětví vína, které je ovlivněno důsledky pandemie, cel Spojených států a nakonec arktickou zimou, která v dubnu zasáhla velkou část kontinentálních vinic.

Je třeba poznamenat, že na posledním zasedání Rady pro zemědělství a rybolov (AGRIFISH), které se konalo na konci března a na němž španělský ministr zemědělství Luis Planas Puchades požádal o mimořádnou a dodatečnou finanční podporu na podporu evropského odvětví vína, Evropská komise vyjádřila ochotu analyzovat španělský návrh na příští Radě ministrů zemědělství EU. Komisi podpořilo 15 členských států (Německo, Rakousko, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Francie, Řecko, Maďarsko, Itálie, Malta, Česká republika a Rumunsko), které podle údajů zveřejněných GŘ AGRI představují více než 96 % celkové produkce vína v EU v roce 2020/2021. Uvedené příští zasedání AGRIFISH se bude konat ve dnech 26. a 27. dubna.

AYNARD DE CLERMONT TONNERRE, ZÁSTUPCE GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA/JS (KRÁCENO)

Žádné uvolnění v dohlednu: obchodní spor mezi Austrálií a Čínou se vyhrocuje, Peking utahuje šrouby

Napjaté obchodní vztahy mezi Austrálií a Čínou se dále zhoršují. Čínská vláda zavede na příštích pět let dovozní cla až do výše 218 procent. Na konci listopadu loňského roku uložila čínská vláda na první čtyři měsíce dovozní cla na australské víno ve výši až 210 procent. Po uplynutí tohoto období se nyní kvůli pokračujícímu napětí toto procento zvýšilo až na 218 procent. Zavedení cel bylo odůvodněno obviněním z cenového dumpingu australskou vládou, která se pomocí masivních dotací pokusila více svého vína umístit v Číně. Peking dále doufá, že cla podpoří jeho vlastní vinařské odvětví.

S ročním obratem 1 168 milionů € je Treasury Wine Estates vinařskou společností s nejvyšším obratem v Down Under a je tak nejvíce zasažena zvýšením dovozních cel z 169,3 % na 175,6 %. Portfolio zahrnuje mimo jiné prémiovou značku Penfolds. Společnost reaguje na čínské rozhodnutí ukončením aktivit v Číně a jejich přenesením na další asijské trhy, stejně jako na trhy v USA a Evropě. Australská média rovněž uvádějí, že falšované výrobky s názvy jako „Benfolds“ v Číně najdete již nyní. Austrálie uvažuje o obrácení se na Světovou obchodní organizaci (WTO) jako na rozhodce. Spouštěčem konfliktu byla žádost australské vlády vůči Číně z dubna 2020 o intenzivnější výzkum a zveřejnění původu koronaviru. Před tím byla Čína hlavním kupujícím australských vín. Export se od té doby téměř úplně zhroutil, kromě vína jsou ovlivněny i další zemědělské produkty.

DDW/29. 3. 2021/JS

Export francouzského vína v roce 2020 klesl

Po několika letech trvalého růstu se v roce 2020 snížil vývoz francouzského vína v hodnotovém vyjádření o 11,3 % na 8,24 mld. €. V objemu bylo vyvezeno nejmenší množství od roku 2009, hlavním důvodem byla korona-krize a zvýšená cla v USA. Téměř o 10 % ale poklesl i vývoz do Německa.

DDW 4-2021/JS

Nárůst prodeje Chianti Classico

Konsorcium Chianti Classico vykázalo v prvním čtvrtletí roku 2021 nárůst prodeje o 22 procent. V prvních měsících se prodalo přibližně o 10 milionů lahví více než ve stejném období předchozího roku. Konsorcium uvádí, že dobré počty byly způsobeny zejména oživením trhu v USA a Kanadě. Naopak na vnitřním italském trhu existují potíže, protože gastronomické provozovny byly několik měsíců uzavřeny. Celkem 80 procent veškeré produkce Chianti Classico se vyváží do více než 150 zemí. V roce 2020 však toto DOCG zaznamenalo pokles tržeb o 8 procent.

WEINWIRTSCHAFT/8. 4. 2021/JS

Fúze vinařských družstev ve Francii

Teprve nedávno bylo oznámeno, že uskupení družstev InVivo přejmenovává svou dceřinou společnost InVivo Wine, založenou v roce 2015, na Cordier by InVivo. Nyní dochází k další velké změně: InVivo Wine – Cordier by InVivo – převzala k 1. Dubnu 2021 většinu akcií Vinadeis. Obě společnosti jsou úzce propojeny od roku 2015, kdy společnost InVivo Wine koupila 10 procent kapitálu ve Vinadeis. Plány převzetí byly známy již dlouhou dobu. Cílem fúze je posílit význam jednotlivých společností a jejich portfolií na trhu. Společnost nyní obhospodařuje přibližně 25 000 hektarů vinic (více než se nachází v ČR) s přibližně 3600 vinařů. Spolupracuje s dalšími devíti partnerskými vinařskými družstvy. Družstevní skupina Vinadeis vyprodukovala v roce 2020 přibližně 200 milionů €.

WEINWIRTSCHAFT/31. 3. 2021/JS

Taniny v červeném víně jsou obranou před covid-19

Třísloviny z červeného vína mohou pomoci zpomalit šíření koronaviru v lidském těle, protože inhibují aktivitu dvou klíčových enzymů v tomto viru. Přinejmenším to naznačuje tchajwanský výzkum. Na začátku pandemie covid 19 vědci z Čínské lékařské univerzity na Tchaj-wanu experimentovali s možnými aktivními složkami a zkoumali jejich účinnost proti tomuto viru. Zjistili, že ze všech zkoumaných látek měl tanin nejvyšší potlačující účinek. Taniny ve víně proto mohou účinně inhibovat aktivitu dvou klíčových enzymů ve viru. Již v roce 2003 byla účinnost taninu proti SARS potvrzena v několika studiích. Jako ve vodě rozpustný polyfenol je tanin antioxidantem a lapačem volných radikálů s protizánětlivým účinkem. U nového typu koronaviru provedl výzkumný tým další podrobné molekulární experimenty. Taniny mohou zabránit infekci a zabránit množení viru. K posílení imunitního systému proti viru je vhodná dostatečná konzumace jídel a nápojů s třísloviny. V budoucnu není vyloučeno vyvinutí léku proti covid-19 na bázi taninu.

DER WINZER/1. 4. 2021/JS

Byly zahájeny dva nové společné projekty pro diagnostiku a monitorování Grapevine flavescence dorée phytoplasma (fytoplazmové zlaté žloutnutí révy)

Projekty „VectoScreen“ a „PhytoMo“ mají vyvinout nové technické možnos-

ti pro monitorování Flavescence dorée a přenášejícího hmyzu v ovocnictví a vinařství. Fytoplazmózy ve vinohradnictví jsou důležitým oborem výzkumu v Institutu Julia Kühna (JKI), který koordinuje oba nové společné projekty. Choroba je způsobena bakterií bez buněčných stěn, tzv. fytoplazmou. Tento karanténní škodlivý organismus nebo jeho vektor, hmyz křísek révový, nachází stále lepší podmínky v německých (i našich) vinařských oblastech. Pro napadené rostliny a patogeny jsou v rámci EU zavedeny zákazy převozu a další opatření, která mají pomoci zabránit zavlečení a šíření těchto karanténních patogenů. Oba projekty podporuje německé spolkové ministerstvo zemědělství, kooperujícími partnery jsou další výzkumné organizace a menší podnikatelé. Celkem na oba projekty je určeno přes 1,3 mil. Eur.

ZDROJ: JULIUS KÜHN-INSTITUT, GEILWEILERHOF /STEFANIE HAHN/12. 4. 2021/JS

Robot, který bude provádět řez jako vinař

Po třech letech intenzivní práce byla letos v zimě použita autonomní jednotka pro řez namontovaná na stroj v New Holland, která provádí řez révy vinné. V příštím roce má být pomocí robotu R2T2 ořezáno 100 hektarů vinic. Projekt R2T2, schválený společností Agri Sud-Ouest Innovation je od roku 2017 financován 3 miliony Eur. Robot provádí řez samostatně a kompletně, ne pouze předřez ručně dokončovaný. Nejdříve každý keř analyzuje a pak při vlastním řezu ponechává nastavený počet oček. R2T2 by měl být schopen ořezat až 1,5 hektaru révy vinné denně. Cílem je snížit pracnost ve vinicích, zvláště u této odborné ruční namáhavé práce.

VITISPHERE/16. 4. 2021/JS

Prasečí mor ohrožuje východoněmecké vinařské oblasti

První případ napadeného divokého prasete v současné epidemii byl v Německu zaznamenán 10. září 2020, od té doby byly úředně potvrzeny stovky případů jenom v Brandenbursku a desítky v Sasku. Jakmile je nakažený divočák nalezen ve vinici nebo blízkém okolí, nesmí do vinohradu majitel vstupovat ani vjíždět. To prakticky zamezuje sklizni hroznů nebo aplikaci pesticidů. Odškodnění vinařů se řeší. Z důvodu prevence se myslivci snaží vystřílet všechna divoká prasata v zasažené oblasti.

DDW 3-2021/JS

Narůstající plocha vinic v Sasku

V Sasku se v roce 2019 nacházelo 493 ha vinic. Během posledních pěti let se tak plocha zvýšila téměř o 31 ha a je tak třetí nejmenší německou vinařskou oblastí. Pěstují se tam převážně bílé odrůdy révy, červené tvoří jen 18 %. K hlavním odrůdám patří Müller Thurgau (14,2 %), Ryzlink rýnský (12,6 %), Pinot blanc (12,4 %), Rulandské šedé (9,5 %) a Pinot noir (7,9 %). V roce 2020 bylo sklizeno o 18 % hroznů méně v porovnání s rokem 2019.

ZDROJ: DEUTSCHEWEINE.DE A DDW 4-2021/JS

Poškození zimním mrazem v Saale-Unstrut

Ve vinařské oblasti Saale-Unstrut (bývalé východní Německo) bylo od prosince do konce ledna mírné počasí. Během několika dní teploty dokonce vzrostly v dvojciferném kladném rozmezí. Poté mezi 2. a 15. únorem proudil studený polární vzduch a vedl k silným mrazům. V souladu s tím byla teplota 10. února kolem mínus 22 až mínus 24 °C, místy dokonce –28 °C. Poškození oček dosáhlo 40 %, lokálně až 80 %.

DDW/22. 3. 2021/JS

Perlivé víno a oxid uhličitý

V Německu je perlivé víno často uváděno na trh jako „Secco“. Pokud přetlak není vytvořen výhradně endogenním oxidem uhličitým, musí být na etiketě uvedeno, že víno je dosyceno a nemůže být označeno jako „kvalitní perlivé víno s. o.“ Ne vždy tomu tak je. Nyní Vrchní správní soud Porýní Falce vydal rozhodnutí v tomto duchu, které následně potvrdil i Spolkový správní soud. Uvedené rozhodnutí znamená, že za přídavek oxidu uhličitého se považuje i případ, kdy CO_2 vznikl sice v daném víně, například v tanku, ale byl odebrán, a po naplnění láhve opět vínu vrácen. Takové perlivé víno musí být označeno na etiketě jako perlivé víno s přídavkem oxidu uhličitého a nemůže náležet do kategorie „kvalitní perlivé víno s. o.“.

DDW/31. 3. 2021/JS

Ani v Německu neběží vše, jak by mělo

Na seznam způsobilých zařízení pro dotace v rámci programu „Investice pro zemědělství“ se dostaly i „Stroje k aplikaci pesticidů ve speciálních plodinách“. Zajisté vcelku dobrá zpráva, jenže finanční prostředky pro tento program byly vyčerpány hned první den podávání žádostí. V současné době nelze podávat žádné žádosti v rámci tohoto programu, který je pro zajímavost vypsán až do roku 2024. Zkrátka spíše loterie než dotační program. Podle spolkového ministerstva zemědělství bude proces podávání žádostí „optimalizován“, aby „nabídl ještě více zemědělcům možnost financování“. Jakmile bude schválen EU, může začít nový proces podávání žádostí, což „významně snižuje byrokracii všech zúčastněných“.

DDW/31. 3. 2021/JS

Zahraniční pracovníci v německém zemědělství

Od března do konce října 2021 mohou zemědělci zaměstnávat své zahraniční sezónní pracovníky 102 dní místo 70 dnů, aniž by museli hradit příspěvky na jejich sociální zabezpečení. Spolkové ministerstvo zemědělství oznámilo, že o tom bylo rozhodnuto ve spolkové vládě. Krátkodobému zaměstnanci ale musí zaměstnavatel po dobu zaměstnání zaručit nezbytnou péči v případě nemoci. Hlasování o nařízení v Bundestagu by mělo proběhnout během dubna.

DDW/31. 3. 2021/JS

Výživové údaje platné pro víno budou moci být uváděny digitálně, údaje o kalorické hodnotě budou i nadále uváděny na etiketě

Všichni producenti vín distribuující své zboží v EU budou mít možnost vytvořit digitální nutriční štítek pomocí ▸

internetové platformy, která bude spuštěna v květnu tohoto roku. Dohody bylo dosaženo na trialogu Parlamentu, Rady a Komise k Společné organizaci trhu. Producenti vína budou i nadále muset na etiketách poskytovat informace o kalorické hodnotě vína, informace o nutričních hodnotách bude ale možné uvádět pouze digitálně. Sektor producentů vín vytvoření internetové platformy uvítal.

ZPRAVODAJ PK ČR 13/2021

Označování alkoholických nápojů – použití odkazů v popisu alkoholických nápojů (aktualizované technické specifikace)

Komise dne 26. 3. 2021 zahájila zpětnou vazbu k použití odkazů v popisu alkoholických nápojů. Iniciativa v rámci nového nařízení o lihovinách cílí na poskytování přesnějších informací spotřebitelům. Konzultace byla otevřena do 23. 4. 2021. Tato iniciativa souvisí s novým nařízením o lihovinách a aktualizuje technické specifikace lihovin s cílem poskytovat spotřebitelům přesnější informace. Aktualizovaná budou pravidla EU pro označování alkoholických nápojů v případech, kdy se na jejich etiketách vyskytují narážky (přímé či nepřímé) týkající se jiných alkoholických nápojů než lihovin a likérů. Cílem je, aby měli spotřebitelé k dispozici správné informace o skutečném názvu daného nápoje. Zpětná vazba bude zohledněna při dokončování této iniciativy.

ZDROJ: EVROPSKÁ KOMISE

Kultura vína v Německu je nehmotným kulturním dědictvím

„Německá kultura vína" byla 19. března 2021 konferencí ministrů kultury zařazena do celostátního registru nehmotného kulturního dědictví. Stalo se tak na základě žádosti podané Německou vinařskou akademií (DWA) v říjnu 2019 příslušnému sekretariátu pro světové dědictví v Porýní-Falci na ministerstvu vědy, dalšího vzdělávání a kultury. Na doporučení odborného výboru při německé komisi UNESCO byla tato žádost nyní přijata.

Odborný výbor si váží vinařské kultury v Německu jako otevřené, živé a přizpůsobivé tradice, která je pevně zakotvena ve společnosti. Odůvodnění rovněž zdůrazňuje, že vinařská kultura v Německu zahrnuje sociální, řemeslné, kulturní, krajinotvorné a jazykové aspekty, stejně jako četné výstavy a zvyky. Zejména v samotných vinařských oblastech vinařská kultura formovala rytmus života mnoha lidí, a měla proto často místní, identifikační účinek.

DDW/23. 3. 2021/JS

Bageta je kandidátem Francie na seznam nehmotného dědictví UNESCO

Paříž se rozhodla letos jako kandidáta na seznam nehmotného dědictví UNESCO nominovat tradiční postup výroby francouzské bagety. Podlouhlé bílé pečivo dostalo přednost před řemeslem zinkování střech v Paříži a vinařskými slavnostmi v Arbois. O svém rozhodnutí informovalo francouzské ministerstvo kultury. Uzávěrka nominací je 31. března, UNESCO rozhodne na podzim 2022. Každá země může vždy nominovat jen jednu ze svých specialit. Ministryně kultury Roselyne Bachelotová uvedla, že bageta dostala přednost, protože se osobně dotýká největšího počtu Francouzů a pomůže také s propagací pekařského řemesla. Počet řemeslných pekařů ve Francii již několik desetiletí klesá, stále více baget se vyrábí průmyslově. V roce 1970 bylo ve Francii 55.000 pekařství, tedy jedno na každých 790 obyvatel. Dnes už jich je jen 35 000, o jednoho pekaře se tedy dělí na 2000 lidí, píše se ve zprávě ministerstva. Podlouhlé chleby se ve Francii pekly od 17. století, součástí každodenního jídelníčku Francouzů se ale bageta stala až v 19. století. Tehdy také získala svůj dnešní název. Kandidatura je podmíněná uznáním speciality v zemi původu a sdružením jejích vykonavatelů v rámci profesní organizace. UNESCO na seznam nehmotného dědictví každoročně zapíše přibližně stovku zvyků nebo pochutin. Za Českou republiku je na seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO mimo jiné české sokolnictví, verbuňk, Jízda králů či české loutkářství. Cílem seznamu je podle UNESCO odrážet rozmanitost nemateriálního dědictví lidstva a také přitáhnout pozornost k lety prověřeným dovednostem.

ZDROJ: WWW.ENVIWEB.CZ, AUTOR: ČTK, 29. 3. 2021

Co pije mládež v Německu?

Za účelem analýzy současných trendů a spotřebitelských návyků mladších generací v Německu byly na univerzitě v Geisenheimu provedeny dvě větší studie. Zde uvádíme popis preferencí, četnost konzumace a image různých alkoholických nápojů z pohledu Němců ve věku od 16 do 35 let. Byly objeveny zajímavé trendy představené na loňské konferenci v Düsseldorfu. Výsledky ukazují, že spotřeba vína v Německu s věkem roste. Téměř ve všech zkoumaných ukazatelích se mladší věková skupina do 35 let významně liší od starších spotřebitelů. Pijí méně vína a kvůli chuťovým preferencím získaným v dětství upřednostňují bílá a růžová vína s trochou zbytkového cukru než suchá červená vína.

Spotřebují více vína při návštěvách a akcích ve srovnání s domácí spotřebou a víno si kupují v diskontních prodejnách a v jiných maloobchodech s potravinami. To vše přispívá k poměrně okrajovému ekonomickému významu, což se odráží v jejich nízké spotřebě a podílu objemu na celém německém trhu s vínem. I když se tato skupina dnes zdá být málo významná, zanedbávání mladších věkových skupin by bylo chybou. Jak stárnou, začnou se více zabývat vínem a pomalu dorostou do další věkové skupiny. Pokud vinařskému odvětví unikne příležitost doprovázet a podporovat je na jejich cestě stát se pravidelnými a uvědomělými konzumenty vína, narazí odvětví v budoucnu na problém generační výměny. S mladou generací je třeba komunikovat. Vinařské odvětví tedy musí najít způsob, jak přilákat pozornost a zájem těchto spotřebitelů. Naštěstí je seznam možných nástrojů dostatečně dlouhý, například od obalového designu a vývoje inovativních produktů až po akce, semináře, veletrhy a samozřejmě online prezentaci.

DDW/22. 3. 2021/JS

Škola v Klosterneuburku oslavila 160 let existence

Možná nejstarší vinařská škola na světě vznikla již v roce 1860 jako dvouletá s praktickou výukou vinohradnictví a ovocnictví. Oficiální otevření proběhlo 12. dubna 1860 prezidentem Císařsko-královské zemědělské spo-

lečnosti knížetem J. A. Schwarzenbergem. Prvním ředitelem se stal Němec, svobodný pán August Wilhelm von Babo. Po třech letech činnosti se stala původně soukromá škola zemskou, Dolnorakouskou školou. Hned na začátku získala všeobecnou známost mezi vinaři díky „Babovu moštoměru", dnes zvanému Klosterneuburský. V roce 1870 zřídilo ministerstvo zemědělství v Klosterneuburku i výzkumný ústav pro vinařství a ovocnictví, jehož ředitelem se stal opět Němec, prof. Leonhard Roesler, který v roce 1872 spolu s pozdějším ředitelem vinařské školy v San Michele all´ Adige Edmundem Machem objevili jako první v R-U révokaz. Pokud se vám tato jména ředitelů zdají být povědomá, mají proč. Pánové Babo a Mach několikrát vydali před více než sto lety v německy mluvících zemí populární učebnici vinařství „Handbuch des Weinbaues und der Kellerwirtschaft". Názvem Roesler byla pak na počest jeho nositele nazvána klosterneuburská PIWI-odrůda z roku 1970. Pozdější ředitel prof. Wenzel Seifert (kolem roku 1900), rodák z města Králíky v Pardubickém kraji, se zasloužil o objevení chemismu biologického odbourávání kyselin; je po něm nazvána rovněž jedna PIWI-odrůda. Ústav se během minulého a současného století proslavil řadou různých objevů, například v oblasti laboratorní chemie vína, šlechtění odrůd révy, molekulární biologie při stanovování původu odrůd atd.

ZDROJ: DER WINZER 2-2021/REINHARD EDER/JS

JAPONSKO – Nová kritéria pro označení „Japonská whisky"

V celém Japonsku existuje jen asi tucet lihovarů, které vyrábějí whisky. Japonské destilérky ale nebyly schopny v posledních dvou dekádách udržet krok s rostoucí poptávkou po tomto oblíbeném nápoji. Mnoho palíren proto míchá svůj produkt s whisky zakoupenou v zámoří, aby tak zvýšily množství svých zásob.

Na rozdíl od Skotska, kde přidání alkoholu z jiné země znamená, že whisky již nemůže být nazývaná skotská, v Japonsku nikdy neexistovala přesná definice výroby a použití surovin. Proto se často stává, že místní firma smíchá skotskou whisky s šočou (japonská pálenka z rýže, ječmene, sladkých brambor nebo pohanky), nebo jednoduše doveze whisky z ciziny a doma ji pak stáčí do lahví pod nálepkou „Japonská whisky".

Tato praxe se změní díky novým pravidlům, které před měsícem vydala Japonská asociace výrobců lihovin a likérů (JSMLA). Po několika letech konzultací asociace vydala soubor kritérií, který musí produkt splňovat, aby mohl být nazýván japonská whisky. Mezi klíčové patří následující body: Destilát musí být fermentován a destilován v Japonsku, také zde musí zrát po dobu tří let, voda použitá k výrobě alkoholu musí být získaná v Japonsku a produkt musí být plněn do lahví v Japonsku.

Od 1. dubna 2021 začínají členové JSMLA přecházet k novému standardu pro označování svých produktů Nová pravidla, která vstoupí v platnost dne 31. března 2024, nepřichází s žádnými pokutami a vztahují se pouze na výrobky firem, jež jsou součástí JSMLA. Asociace ale zastupuje většinu japonských lihovarů, včetně těch nejznámějších jako je Suntory nebo Nikka. Lihoviny, které nebudou splňovat nové požadavky, budou moci být označeny jako whisky, ale ne jako japonská whisky.

IRENA LEOPOLDOVÁ, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT, VELVYSLANECTVÍ ČR V TOKIU, IRENA_LEOPOLDOVA@MZV.CZ

USA – Rekordní export českých potravin do USA v roce 2020. Českým zemědělským a potravinářským firmám se v USA vloni dařilo.

Pozitivní zprávou za minulý rok je pokračování nárůstu vývozu zemědělských a potravinářských výrobků z ČR přes Atlantický oceán. Nedávno zveřejněná data Českého statistického úřadu hovoří o vývozu do USA v celkové hodnotě 937 mil. Kč za rok 2020, což činí nárůst o 108 mil. Kč proti vývozu v roce 2019 (828 mil. Kč), tedy o 11,5 %. Jedná se tak o historicky nejvyšší hodnotu českého agrárního vývozu do této destinace.

Nejvyšší meziroční nárůst byl nyní zaznamenán u položky peří k vycpávání (přes 90 mil. Kč), následují přípravky používané k výživě zvířat s meziročním nárůstem o téměř 40 mil. Kč. Dalšími rostoucími položkami jsou tradiční pivo (meziroční nárůst o 20 mil. Kč), chmel (o 6 mil. Kč) a víno (o 5 mil. Kč), na které se mimo dalších oborů zaměřovaly nedávné aktivity zemědělského diplomata Petra Ježka působícího na českém velvyslanectví ve Washingtonu. Marketingové projekty zaměřené na americké konzumenty jsou zaměřeny zejména na šíření povědomí o kvalitě piva českého typu. Na majitele a sládky amerických minipivovarů míří akce přizpůsobené pro nabídku surovin (chmel a slad), technologií a know-how. Díky tomu roste počet pivovarů v USA i Kanadě, které vaří piva inspirovaná českou tradicí. Tento zájem má jednak velmi pozitivní dopad na vývoz českých surovin, ale i českých výrobních technologií.

Dlouholetá usilovná práce místních distributorů podpořená propagačními aktivitami zemědělského diplomata přispívá k postupnému navyšování vývozu vysoce kvalitních vín z ČR, který v loňském roce dosáhl hodnoty přes 11 mil. Kč a objemu 400 hl. První oficiální účast ČR na veletrhu Vinexpo NY v březnu 2020, kterou české velvyslanectví organizovalo ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, pomohla zástupcům 9 moravských vinařství rozšířit stávající nebo navázat nové obchodní vazby. Na tuto akci, která měla potenciál přinést ještě vyšší vývozy vín nebýt nastupující pandemie koronaviru, navázala tento týden propagační akce ve formě webináře pro potenciální partnery vinařství z ČR a v příštím roce bude pokračovat společným stánkem opět na veletrhu v New Yorku.

Na druhou stranu je třeba dodat, že u některých položek agrárního vývozu došlo i k poklesu. Nejvyšší zaznamenaný propad ve vývozech mezi roky 2019 a 2020 byl zaznamenán u oplatek a sušenek (o 30 mil. Kč), kávy (o 19 mil. Kč) a gumovitých cukrovinek (o 18 mil. Kč).

PETR JEŽEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C., PETR_JEZEK@MZV.CZ (KRÁCENO)

Sedm evropských států se zavázalo usnadnit zavedení značení výživových hodnot na předních stranách obalů potravin pomocí systému NutriScore

Sedm evropských států (BE, FR, DE, LU, NL, ES a CH) se dne 12. 2. 2021 zavázalo usnadnit zavádění značení výživových hodnot na předních stranách obalů potravin systémem NutriScore, a to pomocí nadnárodního ▸

koordinačního mechanismu. Cílem je usnadnit používání značení výrobci v potravinářském sektoru, pomáhat malým podnikům, a udržovat kontakty se spotřebiteli. Ne všechny evropské státy však NutriScore podporují. Toto značení je kritizováno IT nebo SE, které prosazují vlastní zavedené systémy značení.

ZPRAVODAJ PK ČR 8/2021

Španělská nevládní organizace zastupující producenty potravin vystoupila proti systému značení výživových hodnot

Španělská nevládní organizace Origen Española zastupující téměř 200 000 producentů španělských potravin a pokrmů vystoupila proti značení výživových hodnot potravin systémem NutriScore. Ve svém stanovisku organizace uvedla, že by produkty jejich členů, spadající pod chráněná zeměpisná označení nebo chráněná označení původu, měly být zproštěny povinného uvádění nutričních hodnot na přední straně obalu. Podle Origen Española by NutriScore mohlo vést k tomu, že by spotřebitelé přestali kupovat tradiční španělské potraviny pouze kvůli špatnému výživovému hodnocení v rámci NutriScore, a to zejména vzhledem k vyššímu obsahu cukru, soli, či tuku. Španělsko by mělo přijmout systém značení výživových hodnot NutriScore v první třetině roku 2021: Veřejnou konzultaci s cílem zjistit stanoviska spotřebitelů ohledně výživového značení na předních stranách obalu potravin v minulém týdnu spustilo rovněž Irsko.

ZPRAVODAJ PK ČR 7/2021

Evropští vědci podepsali „Výzvu k zavedení Nutri-Score v Evropě“

Evropští vědci podepsali „Výzvu k zavedení Nutri-Score v Evropě“, jednoduchého a transparentního štítku s potravinami na přední straně obalu, s přísnou vědeckou podporou, jehož cílem je řídit výběr stravovacích návyků a přispět tak k prevenci chronických onemocnění. ČR se k systému (zatím dobrovolnému) nepřipojila. MZe ČR se přiklání k systému Nutriinform. SZÚ naopak podporuje systém Nutri-Score.

ZPRAVODAJ PK ČR 12/2021

Evropské maloobchodní společnosti Lidl a Colruyt zavádí na zkoušku EcoScore, systém označování potravinářských výrobků hodnotící dopad výroby potravin na životní prostředí

Skupina francouzských potravinářských podniků začala počátkem letošního roku používat nový systém označování potravinářských výrobků hodnotící dopad výroby potravin na životní prostředí. Označení EcoScore, podobně jako francouzské nutriční označení NutriScore, hodnotí každý produkt barevně kódovanou známkou. EcoScore hodnotí recyklovatelnost obalů, etiket, země původu a sezónnost výrobku hodnocením na škále od A (zelené) – nízký dopad, po E (červené) – vysoký dopad. Hodnocen je životní cyklus potravinářských výrobků včetně emisí CO_2 z výroby a dopravy, znečištění ovzduší, vody, půdy a ztráta biodiverzity. Po třech měsících od zavedení označení, doposud používaného v poměrně malém měřítku, o jeho využívání začínají uvažovat i evropské maloobchodní společnosti, podporu značení vyjádřil v uplynulém týdnu Lidl i Colruyt, obě společnosti nyní zavádí systém na zkoušku. Podle zástupců Lidl by podobné značení potravin mohlo být do pěti let normou.

ZPRAVODAJ PK ČR 15/2021

Ministři zemědělství V4+4 vyzývají EK, aby předložila analýzu dopadů Strategického plánu SZP od roku 2023

21. 4. 2021 – Tisková zpráva – O zkušenostech s přípravou strategických plánů Společné zemědělské politiky (SZP) a o příležitostech pro zemědělce ve spojitosti se strategií Farm to Fork (od zemědělce ke spotřebiteli) dnes jednali na videokonferenci ministři zemědělství zemí V4+4. Diskutovali také o účinných opatřeních pro zvýšení organizace zemědělského sektoru v těchto zemích. Na závěr jednání přijali ministři Visegrádské skupiny (Česko, Maďarsko, Polsko a Slovensko) a Bulharska, Chorvatska a Rumunska společné prohlášení.

Ministr zemědělství Miroslav Toman považuje za zásadní zjednodušení pravidel pro zemědělce a co nejrychlejší dokončení legislativy, bez které nelze strategické plány a národní legislativu dokončit. Při jednání také zmínil otázku aktivního zemědělce.

„Vnímáme tlak Evropského parlamentu a Evropské komise, aby tato definice byla znovu zavedena a povinná. Chtěl bych upozornit, že podobnou definici již EU měla a kvůli administrativní zátěži se neosvědčila a v roce 2018 byla zrušena. Pokud by byla znovu zavedena, musí být skutečně jednoduchá a založená pouze na zemědělských činnostech. V případě, že někdo orá a hnojí pole, seje a sklízí na něm plodiny, tak se jej přeci nebudeme každý rok ptát, jestli je skutečně zemědělec,“ řekl ministr zemědělství Toman.

V souvislosti s Evropskou zelenou dohodou Miroslav Toman své kolegy informoval, že již nyní ČR v rámci environmentálních opatření Programu rozvoje venkova (PRV) podporuje opatření, která přispívají k cílům formulovaným touto dohodou a následně odpovídají i plnění doporučení.

„Jde zejména o podporu ekologického zemědělství a přechod k němu, agro-environmentálně-klimatická opatření, například integrovaná produkce, zatravňování, ošetřování travních porostů, lesnicko-environmentální opatření v lesích nebo zalesňování. Tato opatření budeme i nadále podporovat i v přechodném období, než bude nová SZP uvedena do praxe,“ uvedl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Ve společném prohlášení ministři zdůrazňují, že strategie Farm to Fork byla zveřejněna bez posouzení možných environmentálních, sociálních a ekonomických dopadů její realizace. Členským státům rovněž nebyla poskytnuta analýza dlouhodobého dopadu strategie na jejich makroekonomickou a odvětvovou situaci. Ministři proto Evropskou komisi (EK) vyzývají, aby před zahájením jakékoli fáze provádění předložila příslušnou analýzu dopadu strategie.

Dokument také poukazuje na to, že provádění cílů strategie členskými státy povede k zásadní změně struktury zemědělských podniků, objemu produkce a organizace zemědělských trhů, jakož i podílu EU na globálním trhu se zemědělskými a potravinářskými výrobky. Současná situace ve vztahu ke COVID-19 ukázala, že EU si nemůže dovolit opatření, která reálně mohou vést k ohrožení vlastní produkce potravin a destabilizaci zemědělských a potravinářských trhů.

Ministři věří, že rozvojové plány pro ekologické zemědělství mohou vést k vytváření nových pracovních míst ▸

a přilákat mladé zemědělce a zároveň přispět k zachování biologické rozmanitosti, pokud bude za tímto účelem k dispozici odpovídající finanční příděl. V prohlášení podpořili myšlenku přijetí opatření na úrovni EU zaměřených na snížení množství používaných přípravků na ochranu rostlin, antimikrobiálních látek a omezení nadměrného užívání minerálních hnojiv, aby se snížilo znečištění ovzduší, půdy a vody a zvrátil úbytek biologické rozmanitosti.

Dnešní videokonferenci předsedal ministr zemědělství a rozvoje venkova Polska a kromě Miroslava Tomana se jí dále účastnili maďarský ministr zemědělství, ministr zemědělství a rozvoje venkova Slovenska, ministryně zemědělství, potravinářství a lesnictví Bulharska, chorvatská ministryně zemědělství, ministr zemědělství a rozvoje venkova Rumunska a ministr zemědělství, lesnictví a potravinářství Slovinska.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ (KRÁCENO)

Evropská komise bude realizovat posouzení dopadů pro jednotlivé cíle Farm to Fork zvlášť, kumulativní posouzení dopadů Komise stále odmítá

Komisařka pro zdraví a bezpečnost potravin Stella Kyriakides v uplynulém týdnu opětovně uvedla, že Evropská komise bude realizovat posouzení dopadů pouze pro jednotlivé cíle Farm to Fork zvlášť, Komise se i nadále vyhýbá realizaci kumulativního posouzení dopadů. V reakci na kritiku některých europoslanců, kteří vyjádřili nesouhlas s tím, že doposud žádná posouzení dopadů nebyla zveřejněna, Kyriakides uvedla, že Farm to Fork byla zveřejněna teprve před necelým rokem, navíc pouze ve formě právně nezávazného Sdělení, nikoli v podobě legislativního aktu. Po realizaci kumulativního posouzení dopadů ale opakovaně volá nejen řada europoslanců ale i zástupci velkých evropských nevládních organizací včetně CropLife či Copa a Cogeca.

ZPRAVODAJ PK ČR 13/2021